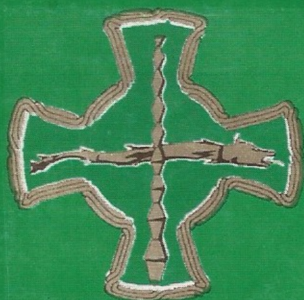


rost

manifest românesc

Centenar Petre Țuțea

Manifestul Romfest XXI

Moldova, un stat în agonie

Proxenetismul de partid și de stat

Holocaustul culturii creștine

Jertfa uitată - dialog cu Părintele Iustin

număr pilot • 2002 • 40 pagini • 15.000 lei

Coperta I: Petre Țuțea, fotografie de Mihai Oroveanu

rost
manifest românesc

Fondată 2002

Revistă editată de
Asociația ROMFEST XXI

Președinte de onoare
Pr. Gheorghe
CALCIU-DUMITREASA

Președinte
Prof. Marcel PETRIȘOR

Director editorial
Claudiu TÂRZIU

Director executiv
Nicu BUTNARU

Redactori
Radu BĂLAȘA
Petru ROIBU
Mihai NEGRU
Florea TIBERIAN

Corespondență
C.P. 62, Oficiul Poștal 66,
București.
telefon: 0723.504.807
e-mail: rost@romfest.org
http://www.romfest.org

Tipar
Docuprint SRL Bacău
tel: 0234.188.930

SUMAR

număr pilot - 2002



Rostul nostru

În veritabilul Babilon mediatic și organizațional – umbrit, în mare parte, de spectrul ratării – din România ultimilor 13 ani, nu pare a mai avea loc nici un nou venit.

În aceste împrejurări, un grup de tineri, beneficiind de girul onorant al unor nume de marcă ale spiritualității românești, își croiește drum în spațiul civic. Iar motorul principal al acestei grupări este **Rost** - ul.

Scepticismul pe care-l poate stârni azi o atare întreprindere este alimentat de o mentalitate păguboasă, tentată să plaseze orice grup cu o emergență nouă pe linia mediocrităților neputincioase, care populează, anonime, societatea civilă a ultimului deceniu.

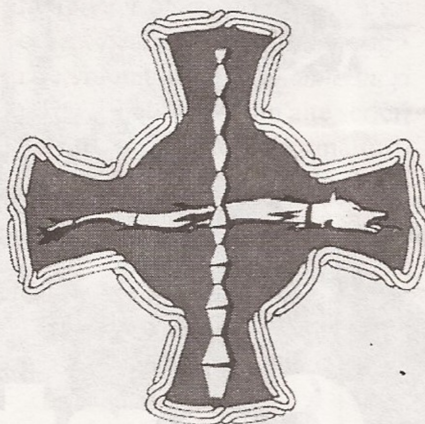
Posibila îndoială a unora nu ne descurajează. Dimpotrivă, are efectul de a ne accentua hotărârea și de a ne responsabiliza cu asupra de măsură.

Inițiativa noastră a fost provocată de sentimentul că nu ne regăsim în nici o formulă de acțiune civică sau politică din cele existente în România lui 2002.

Pe de altă parte, nu ne împăcăm cu realitatea că mulți români se rușinează de apartenența lor la acest neam. Nici nu admitem ca românismul să rămână monopolul siniștrilor avortoni ai național-comunismului, compromițând un ideal generos. Motive suficiente pentru a ne afirma răspicat crezul, chiar cu riscul de a fi murdăriți de "vecinătatea" discursivă a unor alcătuiri civico-politice care își trag seva din agitarea demagogică a valențelor naționaliste.

Nu ne temem că vom fi taxați drept extremiști pentru voința și curajul de îndreptare a unei societăți bolnave.

Prin urmare, **Rost** este expresia publicistică a unui românism sănătos, care își află temeiurile deopotrivă în tradiție și în modernitate.



Acest manifest românesc nu are un caracter strict politic, nici exclusiv cultural, ci este menit *resurecției morale și spirituale* a românilor, întru recăpătarea demnității naționale și impunerea unui posibil model românesc în lume.

Din această perspectivă, sunt obligatorii redescoperirea valorilor tradiționale și consolidarea identității naționale. Cum necesar este ca discursului nostru să nu-i lipsească simțul obiectivității.

Rost ambiționează să aducă în peisajul publicistic românesc o stare de spirit tonifiantă și motivantă pentru generația nouă a românilor de pretutindeni. O stare de spirit înălțată pe reperele unei deveniri – personale și comunitare – firești. O stare de spirit capabilă să coaguleze o nouă elită de esență conservatoare, care va ști să răspundă dificultăților și provocărilor prezentului.

Considerăm că este rostul nostru să reaprindem și să întreținem această trăire, pe care, în termeni politici, am putea-o numi *românism constructiv.* Fără nostalgii paseiste, fără complexe și fără proiecte utopice.

Nu ne amăgim că vom reuși de unii singuri, ori că va fi ușor să dregem din mers ceea ce s-a șubrezit sau s-a dărâmat în peste jumătate de veac. Mai ales în condițiile în care stâlpii fundamentali ai societății românești sunt grav afectați. Printr-o propagandă insistentă și persuasivă, noțiunea de *Familie* a fost redusă la echivalentul unui capriciu; *Biserica* a devenit o valoare aleatorie; *Școala* – formalistă și inutilă; *Armata* – un interval al umilinței declanșatoare de acte suicidale.

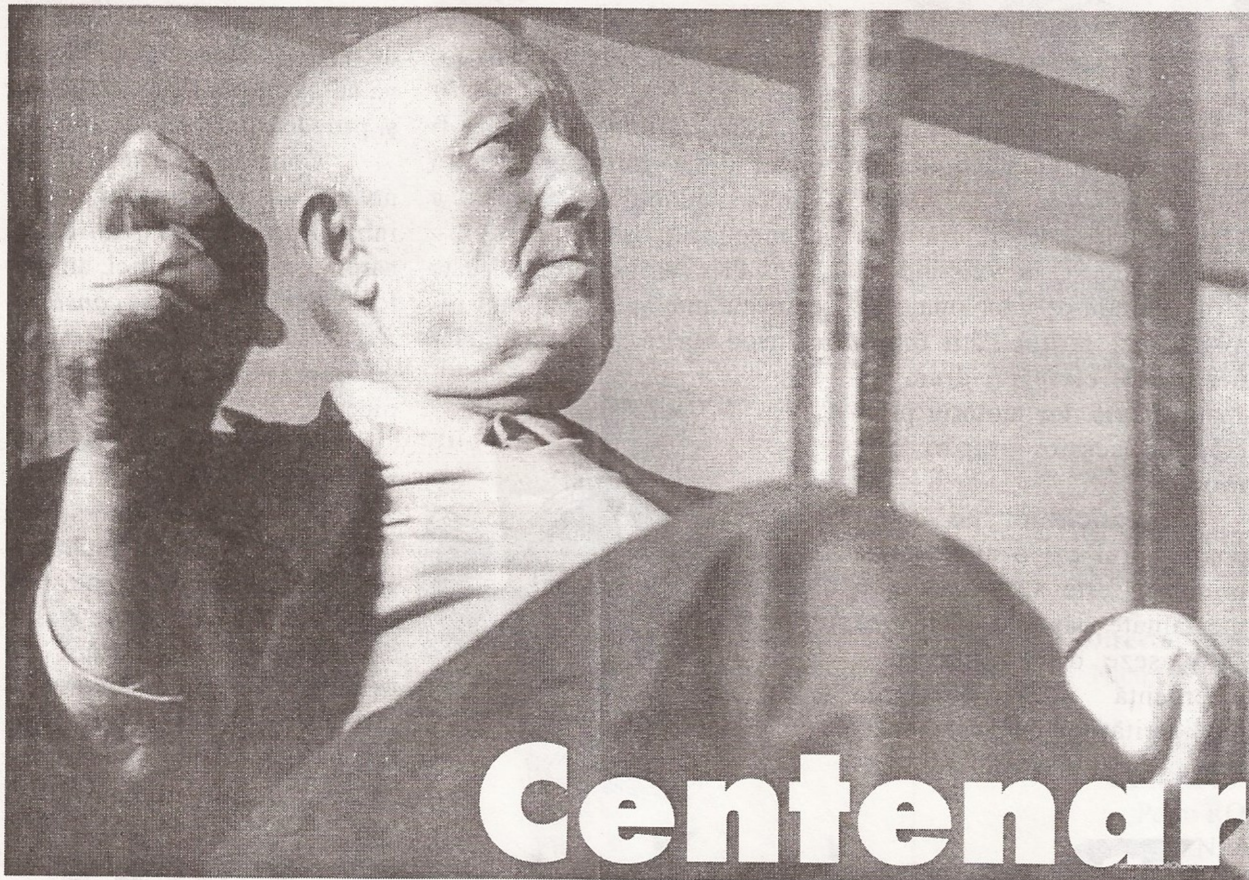
Denaturarea rosturilor acestor centre de educație amenință să arunce în aer ordinea naturală a cetății, lăsându-ne pradă tentațiilor anarhismului.

Conștientizând toate acestea, refuzăm să continuăm a ne linge rănile fără a încerca să le găsim leacul.

Revista **Rost** își propune să ajute lumea românească să-și regăsească rostul pierdut în comunism, redescoperindu-se pe sine, în primul rând prin recursul critic la o tradiție legitimantă, deopotrivă națională și europeană.

Claudiu TÂRZIU





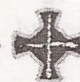
Centenar Petre Țuțea

"Domnule, eu discut economia, economic. Pot să fie ciuperci partidele, dar să binevoiască să respecte doi termeni: țăranul stapân la sat și întreprinzătorul stăpân în comuna urbană. După aia, putem urla ca la terasă…"

Petre Țuțea

Pe 6 octombrie s-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Petre Țuțea, iar pe 3 decembrie comemorăm 11 ani de la trecerea sa la Domnul.

Deși toate formațiunile de opoziție, fie ele parlamentare sau neparlamentare, agită astăzi, fiecare pe limba ei, lozinca "reconstrucției Dreptei" (mai mult ca alternativă propagandistică la stângismul social-democrației decât ca reală asumare doctrinară și ideologică), nimeni nu pare să-și mai aducă aminte sau să se mai sinchisească de faptul că în aceasta toamnă s-au împlinit o sută de ani de la nașterea celui mai mare om de dreapta pe care generațiile de azi au apucat să-l vadă și să-l audă pe viu, "românul absolut" PETRE ȚUȚEA (6 octombrie 1902 – 3 decembrie 1991). Mediatizat de presa scrisă și audio-vizuală a primilor ani de după decembrie 1989 mai mult ca gânditor creștin, ca fost deținut politic – timp de 13 ani – în temnițele comuniste și ca memorialist spumos al vieții politice și culturale interbelice (Petre Țuțea a



fost prieten apropiat, între alții, cu Nae Ionescu, Petre Pandrea, Mircea Eliade și Emil Cioran).

Se știe mai puțin că Petre Țuțea a fost doctor în Drept Administrativ și înalt funcționar în Ministerul Economiei Naționale, că avea o viziune economică largă și realistă, că testamentul lui politic, departe de a fi unul "radical" sau "reacționar", cheamă la necesitatea unei *sinteze între conservatorism și liberalism*, cu respectul principial al democrației, statului de drept și economiei de piață, care pot fi criticabile în anumite laturi ale lor, dar în afara cărora nu se mai poate face astăzi istorie.

Petre Țuțea a intuit perfect sensul și necesitatea unei *drepte moderne*, deschise spre adevăratele valori ale culturii și civilizației europene, dar și spre dinamismul economico-financiar al lumii americane, punând însă mai presus de toate interesul național și resurecția creatoare a virtuților moral-spirituale ale unei tradiții corect evaluate. Multe din paginile volumului *Între Dumnezeu și neamul meu*, dar și din alte scrieri sau interviuri ale sale, mărturisesc, dincolo de profunda angajare creștină, *actualitatea* gândirii politico-economice a lui Petre Țuțea, anticomunistul care a avertizat din capul locului că social-democrația nu este altceva decât "laptele bătut al comunismului" și că "pe pașii domnului ăstuia foarte mare care se cheamă întreprinzător, și despre care Sombart spunea că e *Erfinder* (inventator), *Entdecker* (descoperitor), *Organisator* și *Eroberer* (cuceritor)", se sprijină și înaintează "toată civilizația modernă".

Reconstrucția Dreptei românești de la asemenea temeiuri ar trebui să pornească. Iar pentru Petre Țuțea ar trebui să ne rugăm cu toții, ca pentru "conștiința noastră mai bună".

Opera

Manifestul Revoluției Naționale, Tipografia Miron Neagu, Sighișoara, 1935 (în colab.); reed.: Editura Crater, București, 1998

Batrânețea și alte texte filosofice, Editura Viitorul Românesc, București, 1992

Între Dumnezeu și neamul meu, Fundația Anastasia-Arta Grafică, București, 1992

Mircea Eliade, Biblioteca Revistei "Familia", Oradea, 1992

Omul. Tratat de antropologie creștină. 1. Probleme sau Cartea întrebărilor, Editura Timpul, Iași, 1992

Reflecții religioase asupra cunoașterii, Editura Nemira, București, 1992

Proiect de Tratat. Eros, Editura Pronto, Brașov - Editura Uniunii Scriitorilor, Chișinău, 1992

Philosophia perennis, Editura Icar - Editura Horia Nicolescu, București, 1992

Dorin Popa, Convorbiri euharistice: Petre Țuțea, Neagu Djuvara, Sorin Dumitrescu, Andrei Pleșu, Institutul European, Iași, 1992

Lumea ca teatru. Teatrul seminar, Editura Vestala - Editura Alutus, București, 1993

Omul. Tratat de antropologie creștină. 2.Sistemele sau Cartea întregurilor logice, Editura Timpul, Iași, 1993

321 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea, Editura Humanitas, București, 1993; reed.: 1998

Neliniști metafizice, Editura Eros, București, 1994

Filosofia nuanțelor (Eseuri. Profiluri. Corespondență), Editura Timpul, Iași, 1995

Ieftinirea vieții. Medalioane de antropologie economică, Editura Elion, București, 2000

Reforma națională și cooperare. Manifestul revolutiei naționale. Istoria cooperației. Addenda, Editura Elion, Bucuresti, 2001 (în colab.)

Anarhie și disciplina forței, Editura Elion, București, 2002 (articole din tinerețe).

Cărți despre Țuțea

"Ultimul Socrate". Petre Țuțea - incercare de portret, București, 1992 (broșură colectivă)

Radu Preda, *Jurnal cu Petre Țuțea*, Editura Humanitas, București, 1992; reed.: Editura Deisis, Sibiu, 2002

A. I. Brumaru, *Pariul cu legenda sau Viața lui Petre Țuțea așa cum a fost ea*, Editura Athena, București, 1995

Radu Sorescu, *Viața și opera lui Petre Țuțea*, Editura Scripta, București, 1999

Răzvan Codrescu, *"Eșecul «omului autonom». Scurtă introducere în gândirea lui Petre Țuțea"*, în vol. *De la Eminescu la Petre Țuțea. Pentru un model paideic al dreptei românești*, Editura Anastasia, București, 2000, pp. 213-224



Viziunea economică a lui Petre Țuțea



"În principiu, am certitudinea invincibilității poporului român. E atât de viguros neamul ăsta al nostru, că nu mă îndoiesc că virtuțile lui îl scot din impas. Asta e certitudinea mea. Istoria lui îmi dă argumente în sprijinul credinței mele că poporul român nu poate fi înfrânt"

Petre Țuțea

Ca tot restul gîndirii sale, viziunea economică a lui Petre Țuțea a fost surprinzător de vie și de clară în temeiurile ei. Și, bineînțeles, lapidară ca tot ce a produs acest om în anii săi venerabili (1), prea neastâmpărat, prea grăbit de a-și salva gândurile din fața morții și, de aceea, prea puțin răbdător să se așeze la masa de scris.

S-ar putea obiecta faptul că ceea ce ne-a rămas de la Petre Țuțea, în anii din urmă, este prea puțin pentru a putea alcătui propriu-zis o viziune economică. Reflecțiile sale cu conținut economic nu depășesc o duzină de pagini și lor li s-ar putea spune mai degrabă "considerații de natură economică". Cu toate acestea, așa cum îmi propun să arăt în paginile următoare, Țuțea schițează, în aceste câteva texte, o viziune care, în baza crochiurilor sale, ar putea da conținut unei teorii economice închegate.

Cea dintâi concluzie, parcurgând aceste texte privitoare la specificul economic al tranziției, este aceea că ele sunt parte integrantă a viziunii sale despre lume, așa cum a exprimat-o în toate scrierile și reflecțiile sale. Ne-am fi putut aștepta de la un gânditor creștin care vorbește cu atâta patos despre valorile rurale, despre tradiția culturală, creștină și națională a românilor, să îmbrățișeze o atitudine idilică sau poporanistă, în linia unui Aurel C. Popovici ori Nicolae Iorga. Atitudinea lui Petre Țuțea este însă surprinzătoare prin modernitatea și pragmatismul ei. El nu face concesii utopiilor, nostalgiilor reacționare.

Așezând concepțiile sale economice pe matricea culturală a românilor, el nu este, totuși, un tradiționalist, nici un idealist.

În concepțiile sale economice, Petre Țuțea rămâne *un om de dreapta*. El anticipează o anumită tendință a dreptei românești de azi de a se prezenta ca *o sinteză doctrinară*, în concepția lui întâlnindu-se elemente de natură *liberală, conservatoare* ori *creștin-democrată*. În acest fel, deși perioada sa de formare filosofică ar fi putut să sugereze acest lucru, economistul Țuțea nu se înscrie decât în foarte mică măsură pe linia dreptei culturale interbelice. Ceea ce îl deosebește de concepțiile unui Mihail Manoilescu ori Constantin Rădulescu-Motru este faptul că viziunea sa economică este purificată de excese etniciste și de atitudini reacționare. Gândirea economică a lui Petre Țuțea este una *realistă*, profund pozitivă.

Petre Țuțea a explicat mai limpede ca nimeni altul, mai ales pentru acele vremuri confuze de debut al tranziției, că opțiunea fundamentală este aceea între socialism și capitalism. Țuțea a fost un critic necruțător al comunismului și, în consecință, al egalitarismului și al centralismului (2). El s-a dovedit foarte neîncrezător în soluțiile pe care le-ar putea oferi alte variante de stânga, cum ar fi socialismul și social-democrația, pe care le-a catalogat, cu ironie, drept "șpriț" ori "lapte bătut" al comunismului (3).

Capitalismul, pe care Țuțea nu-l prea denumește ca atare, dar pe care îl sugerează constant, este rezultatul unui proces de *liberalizare*. Acesta este unul dintre aspectele importante care îl deosebesc pe Țuțea de dreapta interbelică. El a înțeles cu mult înaintea altora că tranziția presupune un proces profund de modernizare și de liberalizare. Pornind de la avatarurile economiei centra-lizate, Țuțea socotește că primul pas este redimensionarea rolului statului pe două direcții fundamentale: cea dintâi este legată de diminuarea rolului statului ca agent economic, iar cea de-a



doua este legată de sporirea forței legii și a forței pieței. Tendința către echilibru trebuie dictată de forțele pieței și nu trebuie să fie consecința unei intervenții statale, care este îndeobște brutală și ineficientă. Iar preponderența proprietății de stat trebuie înlocuită neîntârziat cu dezvoltarea proprietății private (4).

Atitudinea lui Petre Țuțea în ceea ce privește trecerea de la socialism la capitalism este fără înconjur liberală (5). În această privință, el este categoric în a afirma că gradul de bunăstare al societății este strâns legat de dezvoltarea pieței și de promovarea liberei inițiative.

Remarcabil este faptul că, într-o vreme în care marea industrie românească era abordată depreciativ, iar numeroși oameni politici și economiști îndreptau prioritățile strategice către agricultură ori către dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, Petre Țuțea considera drept indispensabilă *dezvoltarea marii industrii*. El socotea, în mod corect, că redimensionarea industrială constituie o prioritate și că marea industrie trebuie să devină suportul celorlalte domenii. Această asociere între modernizare și industrializare este una dintre dimensiunile distincte ale lui Țuțea, care-l distinge irevocabil de orice tentativă "poporanistă", vădind un gânditor necontaminat de antimodernismul radical al dreptei interbelice. Industrializarea poate fi suport al modernizării în ideea în care ea se întemeiază pe proprietatea privată și este corelată cu dezvoltarea de ansamblu a economiei. Ideea că dezvoltarea agriculturii nu se poate face fără industrializare și că evoluția acestor două sectoare trebuie corelată este corectă, iar ignorarea ei a costat mult economia românească în tranziție (6).

Modernizarea tehnologică necesită *o modernizare instituțională*. Țuțea a rostit câteva fraze memorabile despre unicitatea ființei umane și despre apartenența de neam în dobândirea harului unicității. Conștiința de neam (7) este reperul absolut al gândirii sale. Această dragoste pentru neamul românesc, pe care o socotesc exemplară, nu îl orbește pe Țuțea, ci îl ajută să vadă limpede, și anume în folosul neamului pe care îl iubește cu toată ființa sa. Este semnificativ, de aceea, modul în care Țuțea concepe modernizarea instituțională: nu ca pe o tentativă încăpățânată spre originalitate, ci ca pe o aplicare a unor experiențe deja petrecute și de succes în alte țări. În cazul lui Țuțea, "patriotismul național" (întrebuințez aici acest termen al lui D. Gusti, mult mai potrivit decât cel de "naționalism") nu este autarhic și xenofob, ci, dimpotrivă, este *deschis* către lume și purtător al *spiritului critic*. În această privință, chiar dacă el însuși nutrește o anumită rezervă despre modul în care democrația poate proteja valoarea umană în fața mediocrității, consideră însușirea valorilor democratice ca pe o șansă și chiar ca pe o condiție a desprinderii de comunism.

În mod corect, Țuțea socotește drept obiectiv central al liberalizării *dezvoltarea și consolidarea piețelor*. Un rol central îl joacă piețele de capital, cu deosebire bursele. Dacă socotim că prima legislație a burselor din România a fost dată abia în 1994, iar Bursa de Valori București a început, practic, să funcționeze doi ani mai târziu, declarațiile lui Petre Țuțea din anul 1990 sunt cu atât mai remarcabile.

Ca om de dreapta, Țuțea pune și în centrul viziunii sale economice *omul*. Acesta poartă, în perspectiva dată, chipul *întreprinzătorului privat*. În toate reflecțiile sale de natură econo-mică, Petre Țuțea are grijă să accentueze asupra importanței fundamentale a spiritului antreprenorial și asupra necesității ca statul să acorde tot sprijinul întreprinzătorului privat. În această privință, el împărtășește definiția pe care Joseph A. Schumpeter ori Werner Sombart o dau întreprinzătorului, ca fiind cel care descoperă oportunități și le dă o cale durabilă de dezvoltare. Modul în care Petre Țuțea creionează portretul întreprinzătorului este de esență pur liberală. Ceea ce caracterizează în primul rând spiritul de întreprindere este însușirea sa de a fi liber și de a putea acționa astfel în condițiile pieței. Legătura dintre libertate și proprietate este directă și necesară (8).

Țuțea este însă conștient de faptul că liberalizarea poate avea, pentru un popor încă nedezmeticit după atâtea decenii de comunism, efecte contrare, care s-o devieze către haos. Aici intervine cea de-a doua componentă a gândirii de dreapta ca sinteză doctrinară, pe care o aminteam în introducerea acestui studiu. Fiind *liberal* în viziunea sa despre *trecerea de la socialism la capitalism*, Țuțea nu e mai puțin *conservator* în ce privește *trecerea de la totalitarism la democrație*. Viziunea sa este astfel apropiată de linia liberalismului reprezentat de Ludwig von Mises, Friedrich A. Hayek sau Milton Friedman. Adept al reducerii rolului statului în economie, Țuțea socotește că acest proces trebuie însoțit de un altul, al creșterii rolului statului ca apărător al legii și al piețelor. Tendința actuală de însoțire a liberalizării economice de guvernări social-democrate este sever sancționată de Țuțea, care vede ca deopotrivă necesare, pe modelul conservatorismului britanic sau al republicanismului american, atât o sporire de factură conservatoare a autorității statului, cât și o tranziție economică de factură liberală (9). Conștient de riscurile pe care un model de guvernare autoritară le poate avea pentru o țară abia ieșită

din comunism, Țuțea vede soluția ca fiind una *democratică*, deplângând lipsa unei elite politice care să poată gestiona acest proces (10).

Petre Țuțea este, întâi de toate, un gânditor *creștin*. Deși viziunea sa economică este, cum am arătat, una pragmatică, ea rămâne profund atașată valorilor creștine. Este conștient de faptul că acțiunea economică, îndreptată fiind cu deosebire către crearea de avuție materială, poate deveni indiferentă față de valorile spirituale, cu deosebire față de cele creștine. Astfel, Petre Țuțea introduce în considerațiile sale economice anumite elemente de natură creștin-democrată, pornind de la un temei simplu, și anume acela că tranziția, înainte de a fi un proces economic sau politic, este un proces profund *cultural*.

În orice tip de activitate, inclusiv în cea economică, omul trebuie, după lungi decenii de rătăcire, să se regăsească, întâi de toate, pe sine însuși.

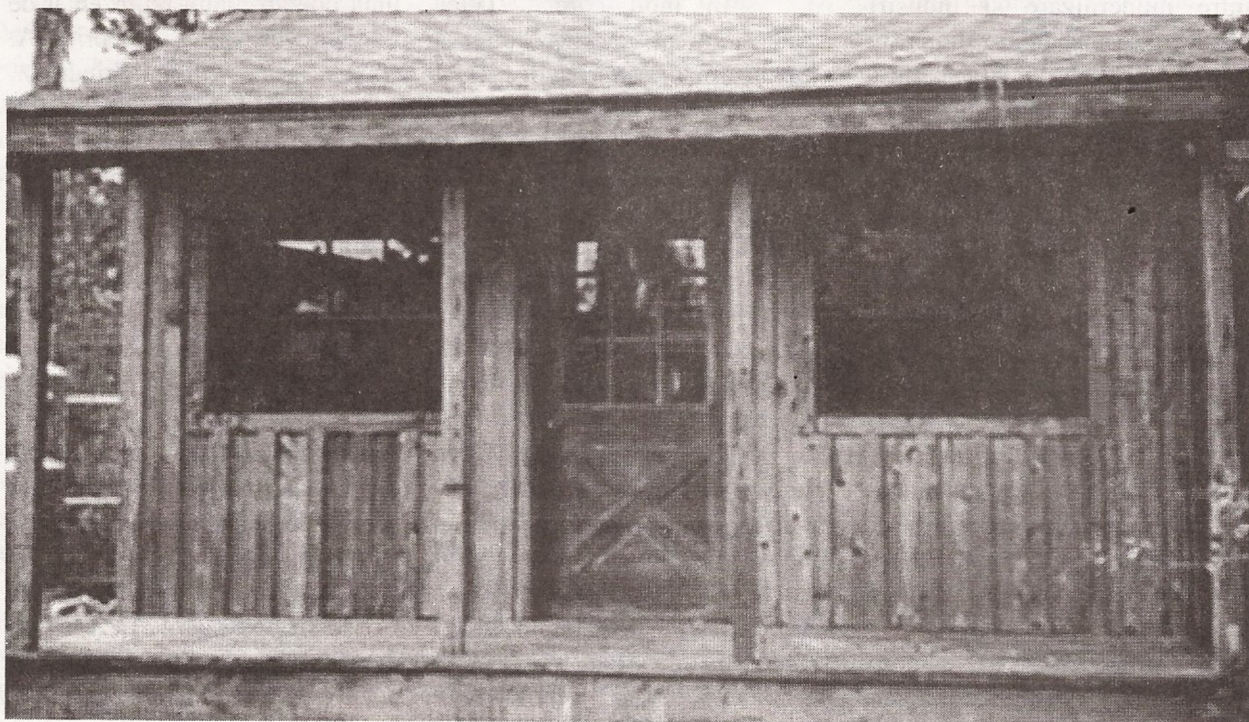
Libertatea trebuie pusă în slujba spiritului, iar spiritul întreprinzător trebuie să fie întâi de toate *spirit* și în acest fel să-și dezvolte capacita-tea de *a întreprinde*. Liberalismul economic nu trebuie să se în-departeze – așa cum în mod greșit s-a întâmplat, spune Țuțea, în vremea Revoluției franceze – de spiritul creștin. Aceasta face ca acțiunea economică să evite "gândirea negustorească", iar întreprinzătorii să se apropie de Dumnezeu nu "doar ca să le binecuvânteze prăvăliile", așa cum fac, după părerea sa, americanii (11). Durabilitate conferă, spune Țuțea, *credința în Dumnezeu* și *conștiința de neam*. Ieșit din aceste hotare, orice popor, oricâtă bunăstare ar avea, riscă să îmbătrânească.

Petre Țuțea este, în acest fel, promotor al tendințelor dreptei românești actuale care, păstrând numeroase elemente ale tradiției culturale și politice ale gândirii de dreapta, se desparte, totuși, de caracterul reacționar al acesteia. Dreapta este chemată astăzi nu să reziste asalturilor modernității, ci chiar să o creeze, ținându-i însă în frâu excesele conjuncturale.

Gândirea economică a lui Țuțea este pozitivă și pragmatică, deosebit de novatoare pentru realitățile economice ale anului 1990 (12). Caracterul său sintetic, preluând elemente de doctrină liberală, creștin-democrată și conservatoare, prezintă dreapta actuală ca pe o posibilă sinteză doctrinară, ceea ce îi sporește gradul de adecvare la realități și coerența ideologică. Viziunea sa se așază pe câteva linii importante ale tranziției economice: *redimensionarea rolului statului, prin reducerea funcției sale economice și creșterea funcțiunilor sale de stat de drept; modernizarea și corelarea instituțională; stimularea inițiativei particulare; dezvoltarea liberei competiții; dezvoltarea și consolidarea piețelor; redimensionarea industrială; instituirea unei etici a economiei de piață.*

Din reflecțiile sale lipsește populismul, dar nu și încrederea sa nețărmurită în destinul neamului românesc: "În principiu, am certitudinea invincibilității poporului român. E atât de viguros neamul ăsta al nostru, că nu mă îndoiesc că virtuțile lui îl scot din impas. Asta e certitudinea mea. Istoria lui îmi dă argumente în sprijinul credinței mele că poporul român nu poate fi înfrânt" (13).

Varujan VOSGANIAN





NOTE:

1

Sunt avute în vedere aici considerațiile sale târzii, incluse în volumele publicate, sau înregistrate de discipoli. În ambițiosul plan (nerealizat ca atare) al operei sale figura și un *Tratat de economie politică*.

2

Iată câteva texte edificatoare: "Și la comuniști sunt stăpâni și slugi, dar sunt ipocriți, pentru că ei știu că egalitatea oamenilor nu poate nicăieri exista; sunt perfect escroci tocmai pentru că afirmă că esența comunismului este egalitatea reală a oamenilor. Premisa aceasta a egalității absolute este nulă" (Petre Țuțea, *Între Dumnezeu și neamul meu*, Fundația Anastasia-Editura Arta Grafică, București, 1992, p. 80.); "Comuniștii sunt văcari. Ei consideră oamenii așa cum consideră văcarii cirezile. Un comunist e un neom. Cum poți gândi egalitatea absolută – că așa trebuie să fie gândită ca să fii comunist – când nici nu ieși bine pe stradă și te întâlnești cu ea, cu inegalitatea ?" (*ibidem*, p. 326); "Comunismul e cea mai mare *aflare-în-treabă* din istoria omenirii" (*322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea*, Editura Humanitas, București, 1997, sub titlul COMUNISM, p. 27); "Comunismul e o crimă continuă" (*ibidem*, p. 28); "Nu se poate face economie în comunism și de către comuniști. ăștia nu sunt în stare să conducă nici măcar o comună rurală: încurcă apele, înfundă fântânile… Comunismul este un cancer social; unde se instalează, rămâne pustiu" (*ibidem*, p. 29).

3

Altădată definește în mod categoric ansamblul acestora: "Toate formele de stânga violează cotidian ordinea naturală a lui Dumnezeu" (*Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., p. 19).

4

"Coordonatele indiscutabile ale reformei socio-economice sunt: proprietatea privată, inițiativa particulară și o ordine de drept atât de obiectiv formulată încât subiecții sociali să-și întărească atitudinile sub cooperare liberă; adică legile unei societăți moderne trebuie să fie atât de bine întocmite încât să nu se simtă prezența normelor care guvernează Cetatea. Cetățeanul trebuie să fie asigurat prin normele și legile vieții sociale fără să simtă prezența coercitivă a acestora" (*Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., p. 362).

5

O spune chiar el: "Eu sunt economist liberal. În spatele liberalismului stă tirania Evului Mediu, iar în față – haosul roșu" (*Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., p. 362 ; *cf.* și Radu Preda, *Jurnal cu Petre Țuțea*, Editura Humanitas, București, 1992, p. 111). Să precizăm, în treacăt, că Petre Țuțea a murit (3 decembrie 1991) ca membru principial al Partidului Național-Liberal (*Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., p. 22). Pentru un mic ansamblu de considerații despre LIBERALISM, *cf.* și *322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea*, ed. cit., sub titlul respectiv).

6

"Dacă prin absurd mi s-ar fi dat mie puterea la 20 mai 1990 – prima hotărâre pe care aș fi luat-o ar fi fost privatizarea, însemnând reconstrucția celor două comune: comuna rurală, agrară, întemeiată pe gospodarul dibaci și priceput, și comuna urbană, industrială, guvernată de întreprinderi, de acești giganți ai lumii moderne. Asta era privatizarea și în imaginea României Mari" (interviu acordat lui Marcel Petrișor, în primăvara lui 1991, pentru revista *Puncte cardinale* din Sibiu ; *cf.* și *Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., pp. 280-281).

7

"Mă mișc între Dumnezeu și neamul din care fac parte. În afară de acești termeni, nu văd nimic semnificativ între cer și pământ" (*Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., p. 12).

8

"Nu e de conceput libertate fără proprietate. Orice om trebuie să fie considerat proprietar individual ipotetic, chiar dacă nu posedă nimic" (*322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea*, ed. cit., sub titlul PROPRIETATE).

9

"Cred că ar fi totuși optimă o conducere conservatoare realizată, însă, într-un climat democratic. Adică un partid conservator, tradiționalist, naționalist, într-un climat liberal. Adică să nu facă din conservatorism instrument de tiranie, că eu nu pot să accept în numele nici unei idei, chiar dacă este un ideal, mă rog, roz sau suprem, să asupresc nici o celulă dintr-un om" (*322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea*, ed. cit., sub titlul CONSERVATORI).

10

"E vicios cercul: ieșiți dintr-o dictatură smintită, cu economia mâncată de cancerul comunist, suntem ahtiați după democrație, ca fata mare după măritiș. Dar o economie așa de ruinată nu se poate reface decât într-un cadru de ordine autoritară, pe care, din păcate, democrația nu-l poate oferi. Trebuie ajuns la liberalism, dar nu pe calea social-democrației, care e laptele bătut al comunismului… La noi, însă, nu mi se pare posibilă, deocamdată, o soluție autoritară și de-aia mă tem că criza se va prelungi atât cât va dura beția leneșă a libertății și-a drepturilor fără datorii. N-am încredere în politicienii de acum, nici în bunăvoința Occidentului, dar cred în Dumnezeu și în instinctul de conservare al poporului român" (interviu acordat lui Marcel Petrișor, pentru revista *Puncte cardinale*, în primăvara lui 1991).

11

Cf. *Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., p. 297.

12

Cum spune el însuși: "Conservatorii mari nu sunt reacționari, pentru că au de partea lor legile eterne ale lui Dumnezeu" (*Între Dumnezeu și neamul meu*, ed. cit., p. 71).

13

322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea, ed. cit., sub titlul POPORUL ROMÂN.

Sondați corupția guvernului!

Un sondaj realizat de IMAS, în octombrie a.c., relevă că 43,2% dintre români cred că performanțele economico-sociale ale actualului guvern sunt la fel cu ale celui anterior, 33,6% afirmă că sunt mai bune, iar 19,3% susțin că sunt mai slabe. IMAS nu a întrebat despre rezultatele într-ale corupției, capitol la care actualul Cabinet este evident mai performant decât cel al "monstruoasei coaliții".

Spre totalitarism

Reprezentanții Societății Civile i-au cerut președintelui Iliescu, printr-o scrisoare deschisă, să nu promulge noua lege a partidelor politice. Ei cred că legea, votată deja de Parlament, este o încălcare a dreptului cetățenilor la libera asociere în formațiuni politice. Actul normativ prevede ca un partid să fie fondat de minimum 50.000 de persoane. Astfel, PSD se asigură că scapă și de vreo 70 de partide, care nu vor fi în stare să strângă semnăturile necesare pentru reînscriere. Partidul își urmează drumul spre totalitarismul multilateral dezvoltat.

Iadul pe pământ

Potrivit unui raport al Organizației Mondiale a

Pericolul vine de la Răsărit

Scurtă analiză asupra rolului și a tendințelor Rusiei, după declanșarea ofensivei mondiale contra terorismului

Redefinirea rolului mondial al Rusiei, după 11 septembrie 2001, a devenit o certitudine în condițiile schimbării strategiilor, obiectivelor și priorităților de politică externă. Mesajul privind starea națiunii, prezentat în aprilie de președintele Putin în fața a peste 1000 de oficiali ruși (deputați, miniștri, guvernatori), a confirmat reorientarea Moscovei către un pragmatism al relațiilor internaționale.

Evenimentele neprevăzute ale ultimelor luni au echivalat cu întărirea vechii opțiuni strategice americane: proiectarea centrului mondial de interese în zona Orientului Mijlociu și a Asiei Centrale. Spațiu al resurselor petroliere nelimitate dar și epicentru în generarea terorismului, regiunea a fost pusă sub severă supraveghere americană. Pentru asigurarea stabilității, au fost deplasate trupe și tehnică de luptă, în timp ce diplomații Statelor Unite garantau vecinilor privilegii și relații favorizante. La început s-a intuit timid, apoi tot mai clar, că prezența americană lovea în interesele Moscovei și amenința influența Rusiei într-o zonă aflată tradițional sub imixtiunile Kremlinului.

Infiltrarea reprezentanților Washingtonului într-un spațiu strategic aparte are, pe lângă explicația oficială (impunerea securității, stabilității și a respectării drepturile omului), și alte motivații: accesul la resursele mondiale de petrol, controlul unor regiuni islamice care proclamă ciclic *Jihad*-ul antioccidental și interpunerea echilibratoare între doi coloși-China și Rusia - a căror alință poate zdruncina ierarhiile mondiale de putere.

Cu mulți ani în urmă, președintele Clinton a impulsionat o cooperare regională, Comunitatea Economică a Asiei Centrale fiind entuziast susținută de Washington. În numele unui transfer de încredere față de America, fostele republici sovietice ale Asiei Centrale au fost primite în organismele și acțiunile Parteneriatului cu NATO. În campania dusă împotriva Afganistanului, diplomația Statelor Unite a arătat un respect sporit față de liderii zonei. Islam Karinov, liderul Uzbekistanului a oferit cele mai bune facilități din regiune: baze aeriene, capacități militare, rute de transport și loialitate. George Bush a răspuns manifestându-și intenția de a revigora economia Uzbekistanului și oferind acestuia un statut de hegemon local. Congresul a aprobat deja 25 milioane $ pentru alocarea de arme Uzbekistanului și alte 100 milioane $, din totalul de 4 miliarde $, dislocate pentru războiul mondial antiterorist. Extinderea influenței Statelor Unite în zonă a căpătat o nouă dimensiune după ce Eduard Șevarnadze a considerat și el că securitatea Georgiei este mai bine garantată prin prezența trupelor americane.

Se produce, așadar, o repliere a Rusiei de pe pozițiile ei central-asiatice? Acumularea de ostilitate a lumii islamice împotriva Moscovei poate fi acum reconvertită într-un sentiment antiamerican. Timp în



care, se pare, Rusia își consolidează avanposturile europene și lansează înaintea vecinilor ideea abandonării ambițiilor imperiale și a implicării responsabile într-o competiție economică globală. Tensiunile politice din Republica Moldova, înăbușite de mâna "blândă" a Moscovei, afirmarea unei noi solidarități a tridentului slav – Belarus, Ucraina, Rusia – și clamarea identității Rusiei, demonstrează că liderii de la Kremlin joacă în acest moment pe o miză vestică. Blocarea reformelor politice și economice prin rigiditatea guvernanților de la Chișinău, Kiev și Minsk indică triumful cercurilor politice sovietofile, corupte și obediente politic înaintea "Marelui Frate".

Spațiul est european de la Baltica la Marea Neagră, aparat la extremități de trupele din Kalingrad și Transnistria, pare a se pregăti pentru un destin aparte, în orbita Moscovei.

Departe de a-și abandona enclava europeană – Kaliningradul –, Rusia încearcă să o transforme în cap de pod pentru maximizarea penetrației spre Vest. Pentru locuitorii regiunii militarizate, încercuită pe uscat de Uniunea Europeană într-un viitor foarte apropiat, Rusia cere viza preferențială de trecere liberă spre și dinspre teritoriul patriei mame. Duma regională, ale cărei interese interferează tot mai mult cu cele ale bogatelor state din regiunea baltică, insistă pentru comerț intensificat și derularea de programe economice de amploare cu țări precum Suedia, Polonia și Finlanda.

Departe de a spori autonomia locală, la solicitările frecvente, Rusia întărește controlul asupra proprietăților sale europene.

Evenimentele ultimelor luni – în care Moscova se retrage de la Cam Ranh (Vietnam), pierde poziții deținute de două secole în Asia Centrală, dar intensifică o politică forte din Moldova până la Baltica – sugerează o translare a centrului de interese rusești către Europa de Est, în condițiile în care N.A.T.O. asaltează, teritorial, fostele spații ale sferei de influență sovietică. Ca o confirmare a acestei decizii, președintele Putin a reiterat în "Mesajul anual privind starea națiunii" că Europa este partenerul cheie al Rusiei, în timp ce dialogul cu S.U.A. servește doar la menținerea stabilității globale.

Aparent, Rusia conștientizează catastrofala situație economică - 1,5% din PNB-ul mondial, față de 21% Statele Unite - și realizează o sensibilă repliere politică dublată de preeminența obiectivelor economice. În acest ton, președintele Putin trasa noile orientări generale ale Rusiei: "Nimeni nu plănuiește să fie inamicul nostru în lumea contemporană... Dar nimeni nu ne va ajuta în mod special. Trebuie să luptăm pentru o poziție aparte sub marele soare economic."

Pentru spațiul românesc, o astfel de politică nu este deloc liniștitoare, iar explozia de rusofobie din Basarabia arată duritatea jocului politic pe care sunt dispuși să-l regizeze liderii de la Kremlin și Chișinău. Prezența unui cui rusesc în coasta României, în condiții de permanentizare, ne poate duce cu gândul la diverse șicane ce pot apărea în relațiile externe ale Bucureștiului. Exemplul Dumei de Stat, care, ciclic, acuză România de încălcarea drepturilor suverane ale Basarabiei și preluarea acestui model de gândire de către oficialii Consiliului Europei, restrânge posibilitățile de manifestare ale țării noastre. În plus, șantajul rusesc cu ajutorul gazului metan, aplicat în această iarnă românilor și bulgarilor, certifică faptul că Moscova nu a învățat și nici nu vrea să învețe încă un cod european al bunelor maniere.

Tradiția imixtiunilor balcanice ale Rusiei va fi, probabil, domolită după ce la Praga – se știe acum – România a fost invitată să adere la N.A.T.O. Față de perioadele istorice anterioare, rușii nu păstrează decât apetitul imperial, dar nu și resursele de a-i da curs.

Sănătății, în cursul unei zile, 1424 de persoane din întreaga lume sunt victime ale omuciderilor, o persoană se sinucide la fiecare 40 de secunde, în timp ce conflictele armate provoacă moartea a 35 de persoane pe oră. În ceea ce privește maltratarea copiilor, unele date indică faptul că aproape 20% dintre femei și 5-10 % dintre bărbați au fost victimele unor abuzuri sexuale în copilărie.

Jocul de-a anticorupția

Guvernul a adoptat un proiect de lege prin care li se va interzice avocaților-parlamentari să apere persoane acuzate de corupție. Însă, acesta va intra în vigoare abia în 2004.

În schimb, avocații-parlamentari vor putea apărea la bară și după 2004, în procese de corupție, dacă vor avea grijă să încheie dinainte contracte cu clienții lor pe perioade mai lungi. Sau în cazul când în boxă sunt rudele lor până la gradul patru. Cine se simte cu musca pe căciulă și vrea protecție politică n-are decât să-și angajeze de pe acum avocat-parlamentar.

Moștenire neașteptată

Avocatul Emanoil Gojdu (1802-1870), deputat ungar de origine

română, a lăsat moștenire României un ansamblu de clădiri situat în centrul Budapestei, precum și alte bunuri, în valoare totală de câteva zeci de milioane de dolari. Printr-un acord încheiat cu România în 1938, Ungaria trebuia să restituie proprietățile fundației care poartă numele lui Gojdu. Acordul nu a fost aplicat din cauza războiului și, ulterior, din pricina venirii comuniștilor la putere în cele două țări. Astăzi, România și Ungaria au decis ca o comisie de experți să evalueze bunurile rămase de la Gojdu și să stabilească modalitatea ca statul român să preia moștenirea.

Câți tineri, atâtea partide!

Inflație de partide "ale tineretului". După lansarea modestă a Partidului Tineretului de către deputatul Raj Tunaru, o altă formațiune de extracție pesedist -diversionistă a pășit în arenă: Partidul Noua Democrație. Cele două partide de inspirație năstăsciană sunt, normal, declarate de centru. Mai clar, PSD a organizat grupa mică, să ne simțim și noi, tinerii, băgați în seamă. Că numai cu organizațiile de juniori ale marilor partide nu ne-am mulțumit.

Dacă economia va fi în derivă pentru cel puțin un deceniu, chiar și populația colosului slav scade cu 750.000 pe an, Vladimir Putin admițând că peste 25 ani vor fi cu 22 milioane de ruși mai puțin. Infiltrarea americană în Asia și replierea forțată (sau strategică) a Rusiei spre Europa a redeschis vechea dilemă: cui apraține Rusia, Vestului sau Estului?

Dezbaterea asupra identității naționale rusești, cu inflexiuni deopotrivă europene și asiatice, are o soluție în stilul megalomaniei liderilor de la Kremlin. Deoarece rușii cheltuiesc mare parte din timp și energie reasigurând lumea de importanța și măreția țării lor, rezolvarea problemei identității și anvergurii noului destin rus nu poate avea decât dimensiuni globale.

Strategia oficială de politică externă, anunțată în iunie 2000, se referea la Federația Rusă ca la "o mare putere ..., unul din cele mai influente centre ale lumii contemporane... cu mare responsabilitate în a menține securitatea, atât în plan global cât și regional".

Așadar Rusia aparține lumii întregi, iar interesele ei sunt diseminate spre toate continentele. Însă, cel puțin pe termen scurt, Europa este ținta predilectă a Rusiei.

Radu DUMITRESCU

Utopia federalizării ROMÂNIEI

Într-o tranziție fără sfârșit, care, de fapt, nu a făcut, altceva decât să ne familiarizeze cu politicianismul, corupția, incultura și noul ateism, mitul federalizării a explodat ca o modă civilizatoare, cu fundamente teoretice occidentale. Fără a reprezenta însă vreo paralelă cu pragmatismul regionalizării Uniunii Europene, tentația României federale implică doar un efort utopic de a crea identități noi, pe provincii istorice, în numele unei tradiții dispărute însă de acum un secol. Miza transilvăneană a acestui nou și artificial curent de opinie s-ar coagula cu rafinata Mittel-Europa, abandonând în spațiul balcanic un apendice de teritoriu românesc, lipsit de perspective economice și culturale.

Promotor al acestei viziuni, bufonul media Sabin Gherman este însă dublat de personalități budapestane (de exemplu: Gusztav Molnar) care vorbesc obsesiv de un sistem administrativ românesc, ceaușist și ultracentralizat cu caracteristici coercitive pentru creativa și dinamica națiune maghiară. Ca și românii în secolul al XIX-lea, un grup de intelectuali din Ungaria a întocmit un „Memorandum", trimis la începutul anului 2002 Parlamentului European, Parlamentului României, Comitetului Regiunilor și partidelor politice. Documentul propunea noi structuri administrative, plus parlamente regionale și descria pe larg avantajele sistemului federal.

Fără a fi obsedați de vreun eventual pericol maghiar asupra României (impotența nu poate crea temeri) ne întrebăm de ce administratorii sistemului federal nu se ocupă de propria țară sau, mai mult, să facă generoase propuneri internaționale pe care state precum Fiji, Vannatu și Sey-



chelles le-ar aştepta, ca pe un miracol salvator, de secole.

O excelentă analiză a acestei chestiuni o întâlnim într-un raport al Societăţii Academice Române, care a luat în calcul fundamentele unei opţiuni federale. Societatea Academică Română prezintă 5-6 prezumţii ale fan-federaliştilor, demonstrând inexactitatea calculelor şi latura tendenţioasă a argumentaţiei.

Federaliştii susţin că există un curent general de opinie contra statului unitar, vinovat de centralism, corupţie, lipsă de interes pentru dezvoltarea provinciilor şi o mare parte din populaţie ar opta pentru o altă formulă de organizare a statului. Un sondaj CURS a indicat însă că doar 2% din cei chestionaţi se pronunţă pentru o formă federală, aproape 70% consideră că nu ar trebui să se schimbe nimic iar 16%, în spiritul toleranţei mioritice, sugerează reprezentarea proporţională a minorităţilor în structurile locale.

Foarte posibil ca cei 70% din „retrograzi" să fi echivalat federalismul cu dezmembrarea statului, dar ar trebui să luăm în calcul şi repulsia autohtonă pentru cea mai importantă instituţie a democraţiei, Parlamentul (de fapt, prestigiul instituţiei fiind construit de sutele de politicieni care, trudesc pentru binele poporului până la epuizare). În aceste condiţii noi parlamente locale, adică noi fonduri şi noi „gânditori" pentru soarta maselor, sunt de neacceptat.

Alte „viziuni de geniu" care nu se verifică în realitatea cotidiană se referă la existenţa unor puternice identităţi regionale (culturale) de tipul celor din Italia (Italia de nord), Franţa (Bretonii) etc. Este foarte posibil ca cei care trasează asemenea utopii să nu cunoască tezele istoricilor noştri care, în cunoştinţă de cauză, au insistat asupra unităţii limbii, tradiţiei, obiceiurilor şi relgiei între Tisa şi Nistru. Diferenţe de genul celor existente în Occident nu se întâneau nici în secolele anterioare, cu atât mai puţin în secolul XX, când *mass-media* au avut rol identitar unificator.

Mitul diferenţei financiare între diversele provincii istorice ale României poate fi spulberat şi el prin cifre reale, care nu iau în calcul impresia subiectivă a proprietăţii locuitorilor burghezi de pe strada Brukenthal faţă de pescarul din Delta Dunării. Reprezentanţi „înflăcăraţi" ai Transilvaniei şi Banatului au denunţat exploatarea la care le supune guvernul român, redistribuirea veniturilor din Vestul „bogat" spre Estul „sărac", fiind o frână în *boom*-ul economic anticipat de federalişti.

O simplă comparaţie între veniturile judeţelor indică următoarea situaţie: Cluj – 823.045 milioane lei, Covasna – 206.453 mil. lei, Iaşi – 815.000 mil. lei, Teleorman – 277.414 mil. lei, Botoşani – 394.000 mil. lei(nivel 1999). În privinţa P.I.B.-ului regional, datele confirmă un anumit echilibru: regiunea Nord-Est – 44.000 miliarde lei, Bucureşti – 61.000 miliarde lei.

Mult clamata bază economică a ideii de secesiune practic nu există şi deci cel mai puternic stimulent „federal" pentru ardeleni este un nonsens. Fiind demonstrată utopia unor argumente culturale, economice, de administraţie şi de preferinţe personale, concluzia firească ne conduce la încercarea artificială de creare a unui curent federal prin presiuni politice.

Şi atunci când o idee este cantonată în sfera politicii, este cert că ea nu va face niciodată priză cu sufletul românilor plictisiţi de experimente politice post-decembriste.

Manuel HAIDUC

"Moldovenismul" istoricului Treptow

Că istoricul american Kurt Treptow este homosexual şi pedofil, ştiau autorităţile româneşti de când acesta a intrat în România. Totuşi, arestarea pentru oribilele sale abuzuri împotriva unor copii s-a produs abia în astă toamnă. Explicaţia ar putea fi aceea că Treptow era dublu agent de influenţă, americano-român, iar serviciile româneşti au decis că nu mai este folositor. Istorici avizaţi asupra cazului Treptow susţin că acesta a venit în România cu misiunea de a organiza niscaiva dezordini favorizante de federalizare. Astfel, în prima etapă, printre intimii săi de la Cluj ar fi figurat nişte băieţi care acum promovează ideea regionalizării ţării. Odată cu mutarea la Iaşi, Treptow ar fi pedalat pe ideea de limbă şi identitate moldovenească. La începutul anilor '90, vorbea cu patos despre aceste "realităţi" şi despre Moldova Mare, între Nistru şi Carpaţi. O fi fost şi prestaţia asta în slujba serviciilor româneşti?

Dreapta moare, dar...

Propunerea unificării dreptei, făcută de Varujan Vosganian,

fost tratată cu refuz de aproape toate partidele aşa-zise de dreapta. Ciorbea consideră că speranţa dreptei româneşti este el şi PNŢCD. Prin urmare nu se întovărăşeşte cu nimeni. Vasile Lupu şi al său PPC au dat să se mărit cu UFD, dar s-au întors din drum nemulţumit că UFD e poligam şi vrea să se însoţească şi cu PPCD. URR, partidul tinerilor de pe Internet, a spus "pas" şi el. Rămaşi de unii singuri, ufediştii s-au găsit că-s prea uniţi şi au început un război doctrinaro-ideologic în urma căruia vor ajunge sau nu la remorca lui Emil Constantinescu.

Salvaţi de un evreu

Vorbind undeva despre volumul *Ungurii* de Paul Lendvai, istoricul Neagu Djuvara o considera "o carte de adoraţie a maghiarilor, de glorificare a acestui popor extrem de bine înzestrat", admirabil de bine scrisă în ciuda deranjantelor omisiuni. Şi conchidea: "Dacă am avea noroc, ca un evreu român de la Tel Aviv sau New York să scrie cu atâta dragoste despre români, atunci am fi salvaţi". Deci, cine dă, până la urmă, tonul pentru ecunoaşterea adevăratei istorii a românilor?

Ultima linie de rezistenţă ÎMPOTRIVA HAOSULUI



Totul se judecă din perspectiva eternităţii naţiunii. Ceea ce contează cu adevărat este supravieţuirea ei peste timp. Lumea în care trăim tinde să îmbrace uniforma occidentalizării de tip american. Mediul ambiant suferă modificări radicale, făcând de nerecunoscut natura în care trăim până acum. Misterul unicităţii persoanei umane (imagine a Chipului divin) este pus sub semnul întrebării prin clonare, prin manipulare genetică.

Provocarea extrem de serioasă pe care ne-o lansează secolul XXI cere un răspuns rapid şi vital. El trebuie dat în termenii foarte concreţi ai *supravieţuirii etnice*. Poţi fi deposedat de propria ta cultură etnică în mod violent, prin şocuri istorice intervenite *manu militari* (invazii, cucerirea ta de către forţe străine de ocupaţie), sau, insidios, prin acceptarea tacită de către tine a unor forme de organizare a vieţii şi a unor norme simbolice şi culturale care, chiar dacă nu contrazic total specificitatea ta etno-culturală, îţi sunt în esenţă străine, nu le resimţi ca făcând parte din fiinţa ta etnică, din modul tău de a fi în lume. Rezultatul se va vedea imediat: începi să priveşti cu indiferenţă, ba chiar ca pe ceva străin, propria ta etno-cultură; începi, comparând-o cu imaginarul pe care l-ai importat de la forţa colonizatoare, să o devalorizezi, să o refulezi şi, finalmente, să o laşi pradă unei uitări definitive. A uita de tine însuţi ca grup etnic, a te auto-descalifica prin părăsirea competiţiei istorice cu alte popoare, înseamnă a-ţi semna irevocabil sentinţa la moarte. Este o formă de abandon istoric dictată de un fel de patologie colectivă: un popor refuză să mai trăiască prin sine însuşi, refuză să se mai conceapă drept grup etno-cultural distinct de altele, acceptând cu lejeritate şi pasivitate propria disoluţie şi transformarea în orice altceva decât el însuşi. Am putea numi acest fenomen *etno-masochism*.

De aceea, nu trebuie să



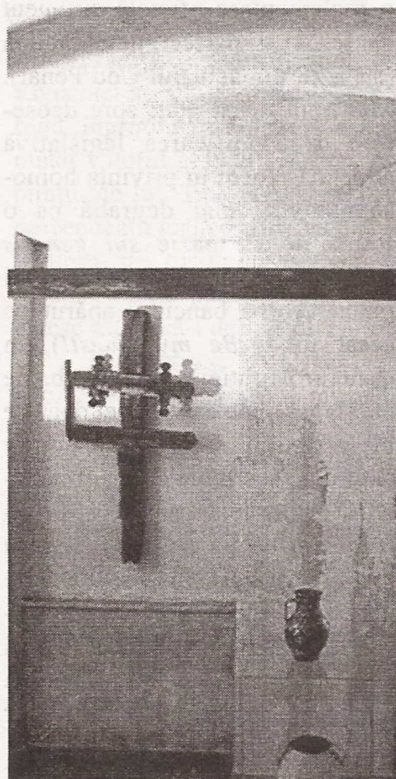
încetăm să recurgem la miturile fondatoare ale națiunii, la memoria comunității noastre etnice, la moștenire culturală care ne premerge și care trebuie re-transmisă în pofida oricăror cataclisme ale istoriei.

Problema supraviețuirii naționale se pune astăzi nu atât în termeni politico-militari, cât, mai ales, sub aspect *etnologic*. Ceea ce îngrijorează astăzi este *dispariția lentă a etno-diversității*. La scară planetară are loc un proces de omogenizare progresivă a popoarelor și culturilor într-o masă biologică indistinctă de câteva miliarde de consumatori. Capitalismul transnațional are nevoie de o piață globală și de agenți de întreținere a ei. Diversitatea de cutume și spirite etno-naționale, statele care încă își mai orientează politica în funcție de aceste repere, pot constitui o frână în calea expansiunii sale. Popoarele sunt practic somate să se alinieze direcțiilor imprimate de Sistem, să asigure fără sincope buna lui funcționare, să se ofere ca materie primă mecanismelor bazate pe logica profitului economic, pe dictatura tehnologicului, pe sub-cultura furnizată pe canale mediatice care emit în toată lumea delirul publicitar.

În dezbaterile de tip doctrinar, se tot vorbește de necesitatea *abordării conservatoare* a lumii și politicii. Ea ne învață că, în pofida oricăror mutații politice de proporții, a unei *discontinuități de forme instituționale* și de mode trecătoare, există o *continuitate a conținutului* etno-național. Pornind de la această premiză, orice conservator militează pentru punerea în acord a oricărei noi formule, intervenite prin schimbări politice "epocale", cu un conținutul etno-național particular.

Schimbările majore care vor interveni odată cu integrarea noastră în structurile euro-atlantice trebuie, de aceea, gândite din această perspectivă conservativă. Ele nu trebuie refuzate *a priori*. Ele trebuie remodelate curajos în favoarea națiunii. Din perspectiva eternității ei, unde totul se măsoară în secole, NATO și Europa Unită reprezintă chestiuni de conjunctură. Aderarea noastră la ele înseamnă, în definitiv, a specula o conjunctură istorică favorabilă necesităților noastre de apărare și supraviețuire. Atât. În lumina interesului național, aceste organisme se justifică numai din *rațiuni strategice de oportunitate*. Cea mai bună metodă de a nu fi strivit de bolid, este să îl prinzi din mers. Apoi, în loc să te lași dus unde vrea el, să cobori din mers la stația la care dorești tu. Alianța Nord Atlantică și Uniunea Europeană, privite de naționaliști de cele mai multe ori ca niște locomotive ale globalizării, nu sunt nici entități demonice, nici megamașini infernale. Dar, nici rațiunea noastră de a fi în lume. Doar, etnicitatea, ca structură spirituală, și națiunea, ca formă de organizare statală, constituie împreună ultimă linie de rezistență împotriva haosului.

Bogdan George RĂDULESCU



Transnistria, jefuită și abandonată

Acum câteva luni, tentativa liderilor separatiști din Transnistria, Igor Smirnov și Grigore Mărăcuță, de a se stabili în Germania a eșuat. În aceste zile, însă, surse din anturajul lor, citate de FLUX, susțin că tandemul terorist este preocupat să fugă în Canada. Se pare că deja au scos peste graniță mare parte din averile făcute prin jaful la care s-au dedat vreme de zece ani. Regimul mafiot de la Tiraspol e pe sfârșite. Fiul cel mare al lui Smirnov, Vladimir, a fost arestat la Chișinău. Și nici fiul cel mic nu se simte prea bine. Rusia dă semne că vrea să-și ridice mâna protectoare de pe capetele liderilor transnistreni. Cui îi mai pasă de independența autoproclamată a Transnistriei?

În cazul BIR, birul a fost prea mare

BIR ar fi putut fi întoarsă de la groapa falimentului și folosită în diverse "operațiuni speciale" financiare. Pârghiile erau două: justiția și guvernul.

Prima trebuia să dea o decizie favorabilă procesele în curs. Al doilea să emită o hotărâre politică pentru reabilitare.

Ca în cazul Dacia Felix. Ambele pârghii puteau fi

activate pe bază de mită. Sursele noastre spun că prețul corect a fost stabilit la 250.000 de dolari. Nici 200.000, nici 4.000.000. Aceleași surse susțin că intermediarii s-au lăcomit și-au mărit prețul prea mult. Atunci, "Moșul" Ion Popescu, vechi spion, om de afaceri binecunoscut în cercurile Puterii, s-a plâns la Cotroceni. Plânsul său a venit la țanc pentru președinte, care caută ocazia de a da șah reginei din Piața Victoriei. A urmat flagrantul, căruia i-a căzut victimă intermediarul Fănel Păvălache, și ce se știe.

Fumigene guvernamentale

În deficit de imagine, partidul de guvernământ slobozește pe gura premierului două teme suficient de grele să ne țină o vreme ocupați. Este vorba despre declanșarea alegerilor anticipate și despre regionalizarea României. Prima o expediem în două cuvinte: nu e cazul. Pentru că anticipatele trebuie motivate solid și mai ales constituțional, nu că vrea Năstase. În plus, trebuie să vrea și parlamentarii, care nu se desprind cu una, cu două de pe scaunele călduțe, lăsându-se la

Proxenetismul DE PARTID ȘI DE STAT

Legalizarea permisivă nu constituie, în ultimă instanță, decât o formă de încurajare și protecție oficială, în virtutea căreia statul devine principalul proxenet.

Recentul proiect de lege privitor la dezincriminarea și instituționalizarea prostituției amintește, o dată în plus, de vechiul proverb românesc: "Țara arde și baba se piaptănă". Iar aceasta nu numai pentru că în România postcomunistă există numeroase alte urgențe legislative cu caracter vital, ci și pentru că prostituția beneficiază deja de o reglementare oficială suficient de largă și perfect democratică (art. 328 din actualul Cod Penal). Mai mult decât atât: spre deosebire de modificarea legislativă adoptată recent în privința homosexualității, mai degrabă ca o formă de curtoazie *sui generis* față de ambasadorul unei mari puteri (vorba bancului apărut pe acest fond: *Be my Guest!*), în cazul prostituției nu este vorba de nici o presiune externă, ci doar de ideea fixă a unui grup politic autohton, susținută cu o argumentație insuficientă și falsă, într-o redactare de un ridicol demn de "Anul Caragiale" (bordelurile numite eufemistic... "eros-locuri", prin traducerea decerebrată a sintagmei *eros-center*!) și care a făcut deja "deliciul" mai multor dezbateri publice.

Principalul argument al susținătorilor acestei reforme legislative se vrea unul de natură medicală: că prin instituționalizare prostituția va putea fi monitorizată, iar în acest fel rata îmbolnăvirilor venerice va scădea.

Infailibil la prima vedere, acest argument propagandistic este contrazis de numeroasele statistici efectuate recent atât în țări unde prostituția este incriminată, cât și în țări unde s-a procedat la dezincriminarea acesteia: între unele și celelalte nu există diferențe semnificative în ce privește rata bolilor cu transmisiune sexuală (BTS). Dovadă că adevărata problemă nu este incriminarea sau dezincriminarea prostituției (existente pretutindeni și dintotdeauna), ci limitarea fenomenului prin măsuri responsabile și concrete de natură moral-educațională, socio-economică și medico-sanitară. Legalizarea juridic-abstractă este o măsură facilă și ineficientă, riscând să ducă chiar la o recrudescență a fenomenului (mai ales sub forma unor "rețele paralele", neoficiale), cum o arată experiența majorității țărilor care au pus-o în practică.



Legalizarea permisivă nu constituie, în ultimă instanță, decât o formă de încurajare și protecție oficială, în virtutea căreia statul devine principalul proxenet.

Pe de altă parte, este știut de toată lumea (cu excepția parlamentarilor noștri) că majoritatea bolilor cu transmisiune sexuală au o lungă perioadă de incubație . în decursul căreia nu pot fi depistate prin semne sigure, oricât de riguros ar fi controlul medical. Or, în acele câteva luni sau chiar numai săptămîni, o prostituată bolnavă (*nota bene*: de 80 de ori mai predispusă BTS-urilor decât o persoană normală!) poate îmbolnăvi sute și mii de clienți, care la rândul lor devin transmițători inconștienți către cel puțin tot atâtea alte persoane (în speță, soții nevinovate, iar uneori și progeniturile acestora).

Din punct de vedere sociologic, ne aflăm în fața unui atentat la sănătatea vieții familiale, dar și în fața unei noi forme de sclavie. Vânzându-și trupul în mod mai mult sau mai puțin liber, prostituata își vinde o dată cu el și libertatea, devenind, practic, proprietatea proxenetului și fiind supusă, în diferite grade, capriciilor acestuia (ea nu-și mai decide nici prețul, nici "modul de întrebuințare", nici clienții, nici ritmul activității).

Prostituata nu-și pierde numai demnitatea, dar și umanitatea, devenind treptat o simplă "mașină de făcut sex".

În același sens, din activitatea sa specifică fiind exclusă implicarea afectivă și moral-spirituală, ea pierde principalele mărci distinctive ale umanului în raport cu regnul animal. Prostituția legalizată este cea mai cinică modalitate de înjosire oficială a femeii, implicînd o discriminare indirectă și o gravă deteriorare a imaginii sale generale în conștiința sexului opus.

În fine, este aproape de prisos să mai vorbim despre scandalul moral-religios al unei asemenea "legi a fărădelegii" (împotriva căreia, în mod firesc, Biserica s-a constituit în principalul bastion de rezistență). Prostituția pîngărește trupul omenesc, prefăcîndu-l din "templu al Duhului Sfînt" (*I Corinteni* 6, 19) în capiște a desfrânării. Vechiul Testament stătea sub semnul poruncii a șaptea din Decalog ("Să nu fii desfrânat!" – *Ieșirea* 20, 14) și pedepsea aspru orice formă de preacurvie (mergându-se pînă la lapidare). În Noul Testament, Hristos este mult mai îngăduitor ("Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintâi piatra asupra ei"), dar condiția este clară: "Nu nu te osândesc", dar "de-acum să nu mai păcătuiești!" (cf. *Ioan* 8, 7-11). Or, noi, care ne pretindem creștini în virtutea unei lungi tradiții, căutăm, iată, să creăm un cadru legal de a păcătui, fără a ne mai sinchisi de Dumnezeu, pe Care am reușit să-L prefacem doar într-un soi de garant convențional al parastaselor festive.

În fața acestui proiect legislativ deopotrivă anticreștin, antinațional și antiuman, tineretul României se simte ofensat și profund îngrijorat, văzându-și amenințat viitorul în cele mai pure aspirații ale lui. Tinerii de astăzi (și descendenții lor) vor fi principalele victime ale disoluției sociale și bioetice căreia părinții lor se pregătesc astăzi să-i dea votul.

Nu putem, prin urmare, decît să deconspirăm această inițiativă în același timp abjectă și aberantă, ghidată în subsidiar de oculte rațiuni negustorești, prin care o clasă politică patibulară, după ce a propus României să devină "Draculaland", îi propune acum să devină o "Thailandă a Europei".

Răzvan CODRESCU

bunăvoința șefilor de partid pentru o nouă trimitere în legislativ. Cât despre împărțirea țării în opt hălci, putem spune că e întreprindere pe cât de facilă, pe atât de primejdioasă. Dar vom dezvolta în altă parte chestiunea.

O îmbrățișare cât un mileniu

PF Teoctist, Patriarhul României, s-a acoperit de lauri la Vatican. Ziarele care nu l-au lăudat pentru vizita făcută Papei cel puțin au tăcut. Îmbrășițarea dintre cele două înalte fețe bisericești, catalogotă drept "istorică", nu rezolvă însă deosebirile dogmatice dintre ortodocși și catolici. Dragostea și îngăduința dovedită de Patriarh și de Papă sunt necesare, dar nu suficiente pentru realizarea unificării. Procesul de reconciliere trebuie să continue. Și nu numai între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Romano-Catolică, ci între toate bisericile ortodoxe autocefale și Vatican. În afara celor 1000 de ani de război și a diferențelor doctrinare, mai trebuie rezolvată o chestiune: cine este șeful. Să ne rugăm și să nădăjduim că, în aceste vremuri de cruntă secularizare, Dumnezeu ne va lumina calea spre mântuire.

Un criminal de război transformat în EROU TRANSILVAN

În fiecare an, în perioada 20-24 septembrie, ar trebui să ținem măcar un moment de reculegere, în amintirea victimelor ale genocidului comis în 1940 (români și evrei), în comunele Sucutard și Mureșenii de Câmpie, plasa Chiochiș, fostul județ Someș (astăzi Cluj) de criminalii "conți" de Țaga, Adalbert sau Albert și Endre Vass, cu ajutorul a două subunități de honvezi din Regimentul 19 Nyiregyhaza.

Contextul favorizant

Evenimentele s-au petrecut la trei săptămâni după ce Hitler, îngrozit de perspectiva ratificării pactului secret Bethlen-Molotov, care aducea, prin desființarea României de către Ungaria fascistă și Rusia Sovietică, pe ruși în Europa centrală, impusese așa-zisul arbitraj de la Viena, în fapt diktatul menit să-i mențină și pe români și pe unguri de partea Axei. 43 492 km^2 de pământ românesc, și 2,6 milioane locuitori (50,2% români, 37,1% unguri, secui și maghiarizați, 12,7% evrei, germani, țigani și alții) au fost jertfiți visului Ungariei milenare!

În noaptea de 4/5 septembrie 1940, **trupele ungare și autoritățile de ocupație** au și trecut frontiera, pentru cetățenii români de altă etnie sau religie decât ungurii, secuii și sașii, începând epoca holocaustului și genocidului. Nicolae Iorga a atras atenția opiniei publice mondiale, prin articolul "Resultatul", din 24 septembrie că "**Ce s-a petrecut acolo la luarea în stăpânire de armata și administrația ungară, sub ochii ei și fără nici o încercare de a o opri, ba chiar cu binevoitorul ei concurs, întrece orice închipuire și se poate pune alături de cele mai groaznice scene din vremea năvălirii barbare, când, cel puțin, setea de a omorâ nu era unită cu un sadism care aparține vremurilor noastre. Spânzurări cu capul în jos, răstigniri, baterea cuielor în cap, presărarea cu var nestins a rănilor, acestea au fost după câte știm până acum – și martiriul se deslușește tot mai mult – semnele civilizației poporului care s-a dezonorat prin asemenea** acte".

Era genocidului

Cum de a fost posibil ca acele cumplite atrocități să aibă loc, au explicat cu obiectivitate, la vremea respectivă, câțiva istorici și publiciști unguri. Astfel, descriind atitudinea armatei ungare de ocupație, **Kelemen Sandor și Szencsi Laszlo,** notau în lucrările *Situația din Ardeal* și, respectiv *Chestiunea ungaro-română*, publicate la Budapesta, la un an de la terminarea războiului: "**Comandanții militari, în cea mai mare parte, au fost de orientare fascist-șovinistă. Cea mai importantă remarcă a comandanților militari a constat în acțiuni de curățire** (etnică)". La rândul ei "**Soldățimea, pătrunsă până în măduva oaselor de teoriile fasciste, odată ajunsă în nordul Transilvaniei a săvârșit atrocități odioase față de locuitorii neapărați ai satelor românești**". Alte mărturii vizând atitudinea alogenilor fascizați au fost trimise de martorii oculari Ministerului Român de Externe, care le-a utilizat la tratativele de pace și se regăsesc în volumul 108 al fondului "Conferința de pace de la Paris" din arhivele acestuia:

"Soldați, jandarmi și bande înarmate de «patrioți»



civili cutreierau satele românești, devastând locuințele și schingiuind populația românească pașnică și fără apărare. Unora li s-au zdrobit oasele cu ciomegele. Alții au fost împunși cu baionetele. Altora li s-au scos ochii, li s-au tăiat urechile, unei fetițe de 4 ani din Șuncuiș (jud. Bihor) i-au turnat petrol în cap și i-au dat foc, altora le-au sfărâmat dinții, li se smulgea părul cu carne (cazul femeii Maria Dobra din Cluj) li se tăiau buzele (Sudu Tănase din Cluj) alții au fost siliți să bea sângele ce le curgea din răni, două fete, una de 18 și alta de 14 ani din comuna Mihai Bravu (jud. Bihor) au fost schingiuite bestial fiindcă nu au lăsat să fie violate, unora li se punea sodă caustică pe piele, peste care se turna apoi apă caldă (cazul lui Cocoi Florea din Voiniceni jud. Someș) lui Dumitru Matei din Oradea i-au scos ochii cu baioneta...“ – și așa mai departe. Cât despre grofi, aceștia au fost cei mai sadici, edificator fiind îndemnul lansat de baronul Aczel Ede, șeful circumscripției regionale X Cluj a organizației tiraliorilor într-o cuvântare rostită la Șimleul Silvaniei și păstrată în arhiva MAE, fond Transilvania, 1940-1944, volumul 362, filele 39-44, din care spicuim: **“Pe acești valahi opincari trebuie să-i extirpăm, să-i ucidem ca pe dușmanii noștri... Preoții predică poporului iertarea dar aceasta este numai o momeală fiindcă Dumnezeu nu ajută decât forța brută și această forță brută noi cu toții trebuie s-o întrebuințăm pentru a ucide și extermina pe acești valahi... Vom organiza o noapte a Sfântului Bartolomeu... și vom ucide și copiii în pântecele mamelor lor!”** Ceea ce s-a și întâmplat!

Explicația urii demente a grofilor a dat-o scriitorul ungur **Benarny Sandor,** în lucrarea memorialistică *Am trăit în secolul XX*, publicată tot la Budapesta, în 1966, invocând tocmai cazul criminalului conte Albert Vass care **“purta o ură neîntreruptă românilor care primiseră de la statul român, prin reforma agrară, o bună parte din moșia sa”.** Explicația este însă simplistă deoarece, prin reforma lui Ferdinand, au fost împroprietărite în Ardeal, pe lângă 227.953 familii de țărani români și 82.630 de familii de țărani unguri și secui.


Grafică de Marius Adumitroaei

Adept al teroarei, individul se considera **șaman** și predica în lucrarea sa *HAGYATEK — Moștenirea* — pentru abandonarea de către unguri — un popor de sinteză eurasiatică, a tradițiilor europene creștine și întoarcerea la moștenirea maghiară asiatică, ancestrală. O moștenire preluată de la, și transmisă mai departe în cadrul confreriei secrete a așa-zișilor “șamani de Covasna”.

În zona de acțiune, situată la 5-7 km de noua graniță cu România, primele unități de honvezi au ajuns, după crearea Ungariei Mari, pe data de 8 septembrie, la **Sucutard,** sub comanda stegarului **Pakucs** și la **Mureșenii de Câmpie** sub comanda lt. **Csordas Gergely,** Vass Albert așteptându-i cu listele pregătite.

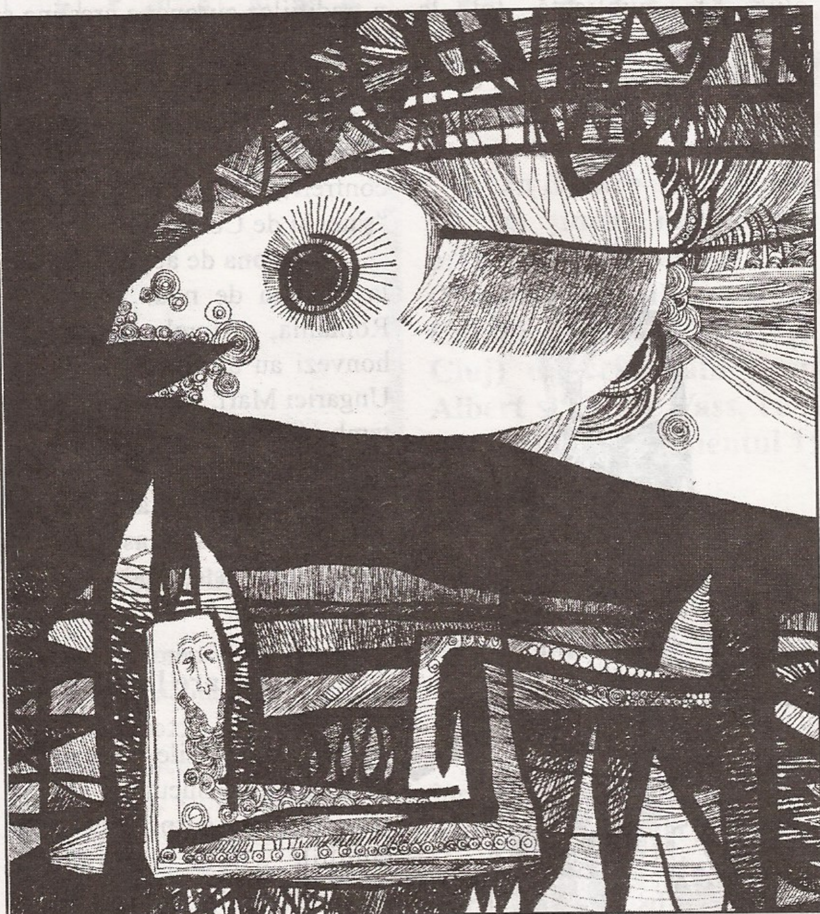
Teroare la Sucutard

După 11 zile de acalmie, 11 țărani din Sucutard au fost arestați prin surprindere, din familiile Bota, Mărginean, Mureșan și Gorgan. Duși în arestul provizoriu, de la școală, vor reuși, deși bătuți bestial, să evadeze, în timp ce honvezii năvăleau prin surprindere, în noaptea de 19/20 septembrie, la ora 1.30, în casa familiei **Ibuzan.** Toți membrii acesteia au fost torturați, tânărul de 18 ani **Sever Ibuzan** decedând.

A doua zi, au fost arestați și torturați, fostul primar Petre Mărginean, fiica sa adoptivă Mariana Mureșan și comerciantul evreu **Rosenberg lacob.** Eliberați la intervențiile făcute de prietenul acestuia din urmă. comerciantul **Geza Ordentlich,** au fost înlocuiți în arest de țăranul **loan Cât,** vinovat de a-l fi reclamat pe conte pentru vătămări corporale, **losif Moldovan,** vinovat de a se fi



căsătorit cu o unguroaică, **Zsuzana Kiss,** și cumnatele lui Rosenberg, **Estera** și **Rozalia Mihaly,** vinovate de a fi evreice, duse la castel spre a fi torturate de însuși groful Albert, asistat



Grafică de Cristina Bârsan

de tatăl său.

De menționat că, implorând în ungurește milă pentru soțul său, Zsuza Kiss a fost schilodită în bătaie și tăiată cu baionetele de echipa de torționari a adjunctului Polgar.

După două zile de torturi, Ioan Cât, Iosif Moldovan și surorile Mihaly, au fost duși pe malul Bălții Țaga, puși să-și sape singuri groapa și împușcați. În bătaie de joc, cei doi țărani români și evreicele Rozalia și Estera au fost îngropați împreună, unii peste alții, groapa fiind păzită de santinele timp de 8 luni pentru **ca** familiile să nu le ia cadavrele și să le îngroape potrivit ritului creștin, respectiv mozaic.

Genocid la Mureșeni

În aceeași zi, 23 septembrie și la aceeași oră 22.00, honvezii locotenentului **Csordas** au năvălit pe ulițele comunei Mureșenii de Câmpie, trăgând pentru ca lumea să nu iasă din case.

I-au ratat pe fostul primar Alexandru Fuia și pe învățătorul Petrea Gheorghe, care au reușit să fugă peste graniță, dar au prins în casă întreaga familie a preotului greco-catolic Andrei Bujor formată din soția sa Lucreția, fiica cea mare, Lucia Lucreția de 24 ani, licențiată în litere și filozofie și doctorand la Paris, mezina Maria, de 22 de ani, studentă la Cluj și băiatul Victor de 17 ani, elev la Târgu-Mureș, aflați în vacanță. Aici au fost aduse, în lovituri cu patul puștii, soția învățătorului fugar, **Natalia Petrea,** fiica sa **Rodica** de 4 ani și soacra sa **Ana Miron,** apoi cantorul **Ioan Gurzan** și soția sa **Valeria,** gravidă în luna a IX-a. Prima victimă a fost însă unguroaica **Juhos Saroltha,** de 18 ani, al treilea copil din cei 10 ai familiei Miklos și Sara Juhos din Palatca Mare, angajată a preotului Andrei Bujor.

În încercarea disperată de a salva viața fetiței de numai patru ani, Sari a strâns-o la piept, s-a prosternat în fața locotenentului Csordas, cerând clemență, dar a fost izbită cu picioarele, tăiată cu baionetele și în fine mitraliată, gloanțele care au răpus-o ucigând-o și pe micuța Rodica. Celelalte 9 victime au fost torturate până la două noaptea, apoi împușcate. Toți cei 11 au fost îngropați în curtea casei preotului, aceasta fiind pusă sub pază.

Minunea din Lacu

Ultimele victime de pe lista lui Albert Vass, ucigașul de români și de evrei, Simion Băgăcean și soția sa, atacați la ora 1.30 în noaptea de 24/25 septembrie în propria lor casă din satul Lacu, au fost salvate **in extremis** de recrutul ungur de 22 de ani **Marton Ferenc,** fostul lor coleg de școală, care s-a strecurat în locuință cu doar câteva minute înainte ca aceasta să fie înconjurată, avertizându-i și ajutându-i să fugă în România.

Totalul victimelor grofului Albert Vass s-a ridicat astfel în Sucutard și Mureșenii de Câmpie la "doar" 16 torturați și uciși, nemaipunând la socoteală copilul nenăscut al soției cantorului.

Însoțit de tatăl său Endre, Albert Vass a fugit, în octombrie 1944, cu trupele horthyste în Ungaria. Apoi s-a refugiat în SUA unde, nu din cauza remușcărilor, ci de teama coman-



dourilor evreiești care-i vânau pe criminalii de război, având mâinile pătate și de sângele Rozaliei și Esterei Mihaly, s-a sinucis!

Condamnarea

Zeci de martori oculari, români și unguri, depuseseră mărturie împotriva sa în fața tribunalului Cluj, în martie 1946. Iar acesta, potrivit dispozițiilor articolului 14 din Legea nr. 312/1945 hotărâse condamnarea la **moarte în contumacie a criminalilor de război:** Albert și Endre Vass, Csordas Gergely lt. și Pakucs lt. mj. în Regimentul 19 honvezi Nyiregyhaza, în baza articolului 3, aliniatul II și la 25 de ani muncă silnică a adjutantului **Polgar,** în baza articolului 3, aliniatul V, combinat cu articlolele 121 și 123 cod Penal, sentințe confirmate de Tribunalul Internațional pentru Crime de Război.

Reîntoarcerea contelui-șaman

După 1990, introdusă pe furiș în țară, urna cu cenușa grofului de Țaga a fost îngropată în parcul castelului Brâncovenești din județul Mureș.

Ca o supremă insultă la adresa efortului lumii civilizate de lichidare a manifestărilor fasciste, rasiste, xenofobe și teroriste, fasciști cu masca democrației pusă pe capul de mort au promovat și în țara noastră cultul persoanelor vinovate de săvârșirea unor grave infracțiuni contra omenirii și păcii. Propus în mai multe localități, în campania din februarie 1990, de înlocuire a numelor românești cu nume ungurești, numele criminalului de război Albert Vass, odiosul ucigaș de români și evrei, a fost dat școlii generale din satul Lunca Mureșului, comuna Aluniș, jud. Mureș. La 12 august 2001, Biserica romano-catolică din Reghin a dezvelit în propria-i ogradă, bustul aceluiași criminal și anticreștin conte-șaman, Albert Vass!

A venit timpul

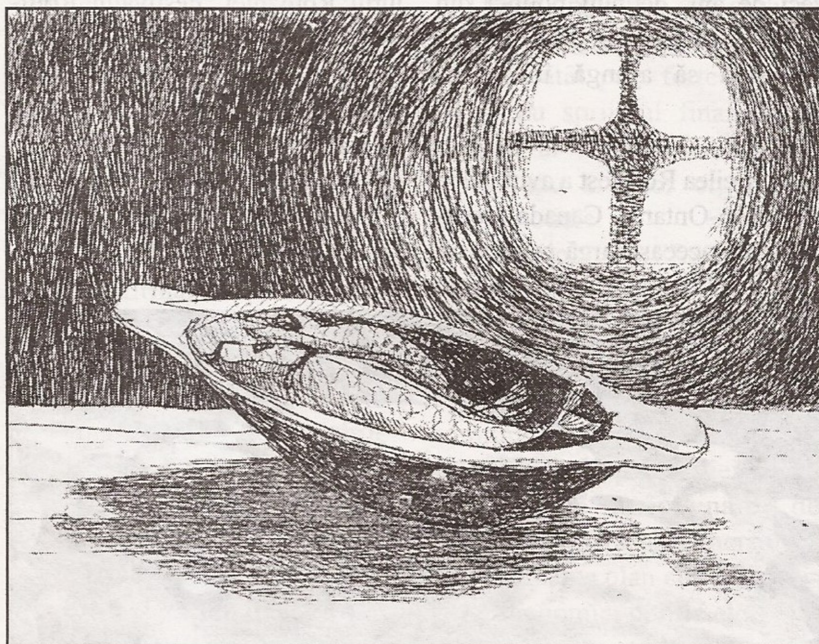
De la **13 martie 2002** avem Ordonanța de Urgență nr. 31 care, prin **Art. 1,** interzice între altele și promovarea cultului **"persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii",** prin aceasta înțelegându-se, potrivit **Art. 2 alineatul C, "orice persoană condamnată definitiv de o instanță judecătorească română sau străină** (iar groful Albert Vass corespunde ambelor situații) **pentru una sau mai multe infracțiuni contra păcii și omenirii, precum și orice persoană condamnată de o instanță penală internațională pentru crime de război sau crime împotriva umanității"** (ceea ce este din nou cazul grofului de Țaga).

Promovarea cultului criminalului de război **Albert Vass,** atrage, potrivit Ordonanței 31/2002, Articolul 5 combinat cu Articolul 8 alineatul C, o pedeapsă cu **"închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi",** pentru persoanele fizice, și amenzi "de la 25.000.000 la 250.000.000 lei, pentru persoanele juridice vinovate.

Prin urmare, odată avertizați cei vinovați, ca și factorii de decizie implicați din necunoaștere sau prostie sunt obligați, sub pedeapsa legii, să remedieze situația prin înlăturarea, la Lunca Mureșului și Reghin a simbolurilor fasciste care promovează cultul criminalului de război, odiosul ucigaș de români și evrei și anticreștinul **Albert Vass.**

Și se mai impune, în baza amintitei Ordonanțe 31, o serioasă și extrem de urgentă verificare a tuturor noilor nume de străzi ori instituții și a noilor monumente postdecembriste, spre a vedea pe cine ascund în realitate.

Dr. Mircea DOGARU



Grafică de Adrian Baciu

MANIFESTUL

Scurt istoric al Romfest

Întâlnirea românilor de pretutindeni

1988

A avut loc prima ediție a Romfest - festivalul românilor din Exil, la Cleveland – Ohio, SUA. Inițiativa a aparținut unui grup de tineri români – prezenți la Săptămâna Câmpului Românesc din Hamilton-Ontario, Canada, care au vrut astfel să sărbătorească 70 de ani de la Marea Unire a României.

Întâlnirea, apreciată drept un succes, s-a vrut nu numai o punte între exilați, ci și o manifestare publică profund anticomunistă și de solidaritate cu românii rămași în țară. Cu acest prilej s-a constituit un Comitet Internațional Romfest, care a hotărât să organizeze festivalul din doi în doi ani.

1990

Primul Romfest de după revoluție s-a desfășurat în Washington DC, SUA. După o despărțire de zeci de ani, deținuți politici din România și-au văzut prietenii care reușiseră să ajungă în lumea liberă.

1992

Al treilea Romfest a avut loc în Hamilton-Ontario, Canada, beneficind de aceeași largă participare a personalităților române din țară și din Exil. Deși regimul comunist din România fusese înlăturat oficial, Exilul a continuat să supravegheze atent noua Putere, care trăda năravuri comuniste. Opoziția democrată a găsit un sprijin constant în membrii Romfest.

1994

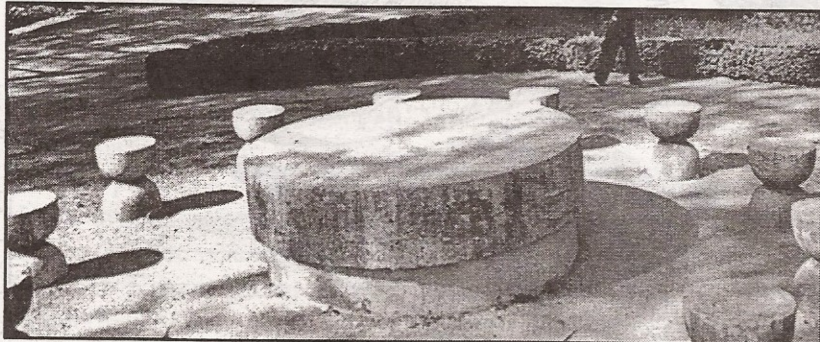
Los Angeles – California a găzduit ce-a de-a patra întâlnire a românilor de pretutindeni.

1996

Al cincilea festival s-a ținut în Princeton – New Jersey, SUA.

1998

Comitetul Internațional a hotărât ca, pentru o mai bună cunoaștere între românii din toată lumea, întrunirile Romfest să aibă loc în România. Astfel erau îndeplinite condițiile pentru a participa mai mulți români din țară și din jurul României. Festivalul Romfest 1998 s-a desfășurat la București și a avut tema "Cuget și Spirit Românesc". Invitații la marea întrunire nu și-au ascuns dezamăgirea față de prestația lamentabilă a Puterii (deținută în mare parte de partidele zise istorice).



2000

În perioada 11 - 15 octombrie, la București și Sibiu, a avut loc cea mai reușită ediție a Romfest, organizată de un Consiliu Național condus de Mugur Vasiliu și Rafael Udriște. Ediția, așezată sub semnul jubileului celor 2000 de ani scurși de la Hristos, a fost deschisă de Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul României, în prezența Patriarhului Ecumenic, Bartolomeu I.

Cu acest prilej a fost adoptată o rezoluție al cărei prim punct era înființarea Asociației Romfest, persoană juridică prin care să se instituționalizeze această mișcare marcată de un românism curat.

Principala menire a acestei organizații, așa cum a fost gândită de participanții la Romfest 2000, era aceea de a-i ajuta pe românii de pretutindeni să-și păstreze identitatea națională.

2002

Este creată Asociația Romfest XXI, la inițiativa unui grup de tineri. Organizația primește binecuvântarea Pr. Gheorghe Calciu-Dumitreasa, președintele Consiliului Internațional Romfest – întâlnirea românilor de pretutindeni –, care acceptă să devină președintele de onoare al Asociației Romfest XXI.

Astfel, este îndeplinit primul punct al rezoluției adoptat de Romfest - Congresul românilor de pretutindeni - în 2000.

Asociația a decis să editeze revista ***Rost***, căreia nu întâmplător i-a pus acest nume. Congresul din 2000 a avut drept temă generală "Rostul românilor în lume, la două mii de ani de la nașterea Mântuitorului Iisus Hristos".



ROMFEST XXI

Un program pentru RESURECȚIA NAȚIONALĂ

ROMFEST XXI se vrea o mișcare de regenerare morală și spirituală a românilor. La început doar o grupare de elită, ROMFEST XXI va induce în mase un curent de curățire sufletească și de educație în spirit tradițional prin exemplul elitei. Al noii elite plămădite în organizație. În acest sens, ROMFEST XXI și-a stabilit câteva direcții de acțiune.

1. **ROMFEST XXI insuflă tineretului român dragostea pentru viața în duhul învățăturilor creștine.** Va organiza dezbateri pe teme creștine, pelerinaje la marile noastre mânăstiri, seri duhovnicești – unde preoți renumiți vor da cuvânt de folos – , va tipări materiale cu caracter educativ religios, va lua poziție față de inițiativele administrație statului neconforme moralei creștine, va face cunoscută viața creștină din România.

2. **ROMFEST XXI protejează și promovează valorile românești.** Va reaminti care sunt rădăcinile și valorile perene ale neamului; va readuce în actualitate marii cărturari români, azi uitați; va contribui la mai buna înțelegere a perioadelor istorice controversate sau prea puțin cunoscute; va scoate la lumină tinerele talentele.

3. **ROMFEST XXI cultivă principiul instruirii continue.** Educația muncii, a solidarității, a corectitudinii, a permanentei perfecționări se va face în cadrul unor tabere speciale pentru tineret. Vor fi produse și difuzate materiale informative și formative. ROMFEST XXI va acorda burse elevilor cu performanțe deosebite și premii de excelență personalităților vieții culturale și politice de la noi. ROMFEST XXI va constitui biblioteci destinate studiului membrilor și prietenilor săi. Organizația noastră va denunța – în studii și conferințe – perpetuarea în societatea românească post-totalitară a schemei educației materialiste, evoluționiste și ateiste.

4. **ROMFEST XXI actualizează creator tradiția națională.** Problemele epocii noastre își vor afla rezolvarea înlăuntrul tradiției.

5. **ROMFEST XXI militează pentru respectarea românilor în lume.** Ne vom opune categoric, prin toate mijloacele legale, inițiativelor legislative care atentează la demnitatea românilor, la buna dezvoltare a lor și la afirmarea propriei identități. Vom acționa pentru asumarea defectelor de care suferim și pentru îndreptarea lor prin măsuri clare și viabile. ROMFEST XXI va insufla românilor comportamentul demn care impune respect.

6. **ROMFEST XXI apără identitatea națională a românilor.** Noi opunem globalizării spiritul românesc, valorile noastre reale, viziunea noastră asupra lumii și a vieții, dragostea de Dumnezeu și de neam, puterea dăruirii de sine și forța muncii.

7. **ROMFEST XXI este o punte de legătură între românii din țară și cei din afara granițelor.** Prin intermediul unui departament special, va ajuta la păstrarea identității naționale a românilor aflați pe teritoriile altor state; va face cunoscute comunitățile de români din afara frontierelor actuale ale României; va milita pentru obținerea drepturilor ce li se cuvin românilor minoritari în alte țări și pentru acordarea unui statut special acestora de către statul român.

Departamentul va elabora programe punctuale, care vor fi derulate atât prin forțe proprii, cât și cu sprijinul financiar și logistic al instituțiilor statului român sau al unor organizații internaționale.

Periodic, ROMFEST XXI va organiza un congres al românilor de pretutindeni, prilej cu care vor fi centralizate, sintetizate și mediatizate problemele comunităților românești din afara granițelor României, dar și dificultățile întâmpinate de românii din țară în demersul de a se afirma pe plan cultural, religios, economic, politic etc.

MANIFESTUL

Principii fundamentale

ROMFEST XXI înțelege ca, în acțiunea sa de actualizare creatoare a tradiției românești și de consolidare a identității noastre naționale, să se călăuzească după câteva principii fundamentale:

1. Principiul spiritualității creștine

Învățătura creștină stă la temelia concepției noastre despre lume și viață. Drept pentru care, membri ROMFEST XXI sunt însuflețiți de cele trei sentimente care îl leagă pe om de divinitate: credință, iubire, speranță. Astfel încât comportamentul membrilor ROMFEST XXI va fi caracterizat de: corectitudine, onoare, nonviolență, îngăduință și mai ales de cultul adevărului.

2. Principiul național

Apartenența la un neam este un dat. Acest dat reclamă drepturi și îndatoriri. Condiția de român trebuie conștientizată și asumată în profunzimea ei și afirmată cu responsabilitate.

3. Principiul unității

Fără unitate nu există victorie. Și de aceea, dar nu numai, ROMFEST XXI va fi un mediu unde se va cultiva sentimentul de frățietate, de apartenență la o grupare de elită, care numai unită poate să-și atingă înaltele obiective. Solidaritatea cu frații noștri aflați în nevoie va întări unitatea. Totodată, ROMFEST XXI își declară disponibilitatea de colaborare cu alte grupări care sunt animate de aceleași idealuri și au obiective similare.

4. Principiul elitei

Nici o comunitate națională nu se poate conduce singură. Popoarele sunt conduse de elite.



În fruntea Românie de azi se află o falsă elită. Datoria ROMFEST XXI este de coagula elementele de elită reală existente și de a forma alte persoane de elită, care să fie capabile să declanșeze și să



ROMFEST XXI

susțină resurecția spirituală a românilor.

Înțelegem prin elită o categorie de persoane care însumează o seamă de calități, care își asumă un set de principii și care acționează în beneficiul comunității naționale. În sânul organizației se va cristaliza o nouă aristocrație românească.

5. Principiul instruirii

Membrii ROMFEST XXI se vor instrui continuu, având ca scop clădirea și consolidarea curățeniei sentimentelor, maturității gândirii și tăriei de caracter.

6. Principiul dăruirii de sine

Totul se realizează prin jertfă. Adică prin dăruirea de sine, prin înfrânare, prin călcarea egoismului și a orgoliului. Jertfa suportă grade diferite: de la mici renunțări – necesare progresului în plan personal – la jerta supremă pentru o cauză nobilă. Vom învăța să ne dăruim, convinși că numai astfel ne putem împlini idealurile.

7. Principiul autorității

Disoluția autorității afectează grav societatea românească. Vom căuta să imprimăm generației noi respectul pentru autoritate. Autoritatea se obține dovedind competență profesională, tenacitate, conduită morală, dăruire. Autoritatea se exercită prin fixarea unei ierarhii lucrătoare și a unei ordini de la care nu se admit abateri.

8. Principiul libertății

Libertatea este singura stare de echilibru a ființei umane între despotism și anarhie. Ea presupune deopotrivă drepturi și obligații. Drepturile și libertățile omului nu pot fi desprinse de îndatoririle sale față de Dumnezeu și față de neamul său. Libertatea este sfântă, iar ROMFEST XXI este o formațiune care apără libertatea tuturor românilor.

9. Principiul obiectivității

Nu vom accepta culpabilizarea nedreaptă a neamului românesc. Nici nu vom tolera demagogia patriotardă, care adâncește patimile poporului și adoarme simțurile.

Cum un bolnav nu se poate vindeca decât dacă își recunoaște starea de boală și își caută leacul, tot așa poporul român – astăzi suferind în plan moral și spiritual – nu se va îndrepta până nu își va conștientiza lipsurile. Elita pe care o vizăm are menirea să trezească poporul la realitate și să-l întoarcă spre adevăratele valori, să-i stimuleze virtuțile și să-l încurajeze pe calea dreaptă. O poate face doar dacă are o atitudine obiectivă – nu curtezană – față de acest popor. Adică, nu trebuie să ne lăsăm îmbătați de false idei ca: suntem cel mai grozav popor din lume, dar alții sunt vinovați de căderile noastre. E vital să ne vedem lenea sufletească, patimile care ne copleșesc, proastele moravuri și să luptăm contra lor.

10. Principiul acțiunii civice

Credibilitatea partidelor politice de la noi este în continuă scădere. Inițiativele venite din partea oamenilor politici - chiar de bună credință - sunt privite de mase cu suspiciune. Societatea civilă nu reacționează (sau o face extrem de slab) față de actele politice păgubitoare pentru noi toți. În acest context, considerăm obligatoriu să ne constituim într-o forță civică menită să refacă sensibilitatea românilor față de marile idealuri naționale și să sancționeze aspru deciziile politice potrivnice tradiției și firii românești.

11. Principiul onoarei

Onoarea este respectul de sine și respectul față de ceilalți. Onoarea înseamnă consecvență în respectarea normelor pe care ni le-am impus. Cuvântul dat este sacru și de aceea trebuie împlinit cu orice preț. Orice membru al ROMFEST XXI va accepta mai bine înfrângerea, decât o victorie obținută cu prețul unei ticăloșii.

12. Principiul valorificării tradiției

Tradiția înseamnă transmiterea de la o generație la alta a unei valori deschise, înzestrate pe de o parte cu capacitatea unei deveniri interne, pe de alta cu aceea de a genera noi valori complementare.

Tradiția este întotdeauna o realitate vie, dinamică și organică.

Diferența dintre tradiție și tradiționalism este că prima este memorie creatoare, pe când al doilea este memorie osificată – care se constituie, în ultimă instanță, într-un formalism rigid.

ROMFEST XXI va găsi resurse în tradiție pentru a indica soluții la probleme actuale.

TRADIȚII și apucături

"*Tradiția* – e oare nevoie s-o reamintim? – nu acceptă asimilarea cu *tradiționalismul*: **conservatorism sterp și repetitiv, inevitabil blocat într-o formă temporală subalternă (ideologică, religioasă, politică), silnic prezentată ca supremă, imperisabilă și chiar (de ce nu?) «sacră». Nu așa vom fi în stare să presimțim adevărul *tradiției autentice*, căreia i se adaugă, spontan, calificativul de ea însăși impus: *vie*. Tradiția veritabilă dăinuiește, vom spune, într-o regiune a ființei ce însoțește, de la origini, formele și epocile temporale, o regiune în care se manifestă sensul actual și ultim a tot ce advine. Acest sens transcendent, mai curînd decît aparențele – adesea venerabile – care îl propun și ascund totodată, acest sens se cere – și e dat – *Tradiției* să-l recunoască. Veghea ei ațintește orizontul *Spiritului liber* («acolo unde e Duhul, e libertatea»). Sensibilitatea ei – căci se poate vorbi despre o «sensibilitate» față de Tradiție – este inclusivă, nu exclusivă" (André Scrima, *Timpul Rugului Aprins. Maestrul spiritual în tradiția răsăriteană,* Ed. Humanitas, București, 1996, p. 135).**

Tradiția (sau *Predania*, cu un arhaism ce redă perfect înțelesul etimologic al cuvîntului) înseamnă *transmiterea* de la o generație la alta a unei valori *deschise*, înzestrate pe de o parte cu capacitatea unei deveniri interne, iar pe de altă parte cu aceea de a genera noi valori complementare. Tradiția e o realitate întotdeauna *vie*, *dinamică* și *organică*; dacă un dat tradițional își pierde aceste atribute, atunci nu mai avem de-a face cu o tradiție propriu-zisă, ci doar cu o simplă relicvă a trecutului (*survivance du passé*). Aceasta este și diferența fundamentală dintre *Tradiție* și *tradiționalism*: prima este *memorie creatoare*, al doilea este *memorie osificată*. Orice tradiționalism riscă, în ultimă instanță, să se constituie într-un cimitir al Tradiției, într-un formalism rigid și steril, precum cel al fariseilor din vremea lui Iisus.

O formă curentă a tradiționalismului prost este *apucătura* (rezultanta în română a lui "așa am apucat" – motivație comodă a "încremenirii" existențiale). Apucătura reprezintă *o pseudo-tradiție*, un fel de inerție primitivă de ordin mental sau comportamental, o "formă" care își ignoră "fondul". Tradiția este



Grafică de Marius Adumitroaei



creatoare, apucătura este repetitivă. (În termeni blagieni, tradiția este "catalizatoare", apucătura este "imitativă"). Altfel spus, tradiția *propune* o continuitate *calitativă* și *organică*, pornind de la o esență modelatoare, în vreme ce apucătura caută a *impune* un soi de continuitate *cantitativă* și *mecanică*, pornind de la un mimetism exterior.

A distinge între *tradiții* și *apucături* ține de "deosebirea duhurilor". Adeseori, apucătura tinde să treacă drept tradiție, așa cum, după vorba paulinică, Satana se îmbracă în înger al luminii.

Lumea românească de azi trăiește din plin tensiunea axiologică dintre tradiții și apucături. Diavolul românesc se "împielițează" adesea în propriile noastre inerții (care nu se regăsesc doar într-un anume primitivism existențial, ci și într-un anume convenționalism propagandistic). Înstrăinați de duhul Tradiției autentice, dar resimțind obscur nevoia unor repere identitare, ne lăsăm purtați de ispitele unui conservatorism sterp și decerebrat (atunci cînd nu adoptăm, dimpotrivă, fronda dizolvantă a modernității, filosofia "dracului cu cărți", care este un alt mod al diavolului de a lucra în actualitate).

Așa cum slăbirea adevăratei credințe predispune la superstiția ieftină (sînt oameni "deștepți" care consideră religia drept "o superstiție", dar sînt convinși că, dacă le taie calea o pisică neagră, "o să le meargă rău"!), tot așa eclipsa adevăratei tradiții predispune la un conservatorism superficial și falimentar (fața reprobabilă a "mioritismului" nostru, dar și a ortodoxismului triumfalist).

Căderea Tradiției în apucături este semnul morții sufletești a unui neam – o formă de scleroză comunitară. Ea poate fi la fel de primejdioasă unui destin național ca și pierderea identității. Or noi ne mișcăm astăzi, mai mult decît oricînd, între monstruozitatea *uitării de sine* ("Eu nu mai sînt eu"...) și caricatura unei *memorii vicioase* (lumea lui "așa am apucat")!

Urgența acestei vremi ar fi să ne (re)descoperim tradițiile și să ne cenzurăm apucăturile. Să ne asumăm trecutul/ memoria în spirit, nu în literă. Să facem saltul esențial (și exorcizator) de la suficiența gregară la responsabilitatea cuminecătoare. Să părăsim idolii tribului pentru Dumnezeul Cel Viu, Care este *Alfa* oricărei tradiții și *Omega* oricărei apucături.

Dreptul la OPINIE

E un drept câștigat, mai ales în ultima vreme, datorită agitației – făcută pe această temă – de toată vorbăria centrată pe așa-zisa *Cartă a Drepturilor omului* (din păcate nu și pe a *datoriilor* sale). De ce, însă, drepturi și nu și datorii este o altă discuție, pe care vom purta-o altă dată. Să revenim. Opinia, în accepția clasică a cuvântului și în concepția moștenită din antichitatea greacă – îndeosebi de la Platon – e o treaptă în procesul de cunoaștere a realității înconjurătoare sau, mai precis, a lumii fenomenale (a ceea ce apare și se poate constata prin simțurile coordonate ulterior de intelect și rațiune). O treaptă, deci, a cunoașterii lumii fenomenelor care, și ele, constituie doar o parte a totului pe care-l alcătuiește realitatea. Or, la acest fragment, precizează tot Platon, se referă opinia, și numai la el, deoarece numai lucrurile sensibile pot fi obiectul ei.

Așa se face că, după această delimitare platonică a sferei opiniei doar la lucrurile sensibile ale realității, alți gânditori moderni și contemporani "opinează" cum că această *opinie* nu ar fi decât "o receptare sau descriere necritică a realității, o adeziune spontană ori empirică a subiectului față de anumită situație, sau față de un anumit plan de acțiune; o reflectare subiectivă neverificată a obiectului, a faptului sau evenimentului, în spiritul unui realism naiv". Iar această opinie, întemeiată de obicei pe considerațiile majorității și pe lipsa conjuncturală de certitudine științifică proprie într-o problemă dată, se opune nu numai științei, dar și *credinței*.

În consecință, însă, cu toate slăbiciunile ei, această opinie ("opinează" alți gânditori moderni, nu doar Platon și stoicii), reprezentând un "început" de cunoaștere, trebuie privită nu numai cu prudență, ci și cu atenție și respect, prin ea făcându-se posibilă totuși inițierea unei dezbateri sau a unui dialog.

Mai adăugând apoi, tot niște gânditori contemporani, că: "În cele din urmă, investigarea acestei «opinii» se bazează pe ancheta sociologică și statistică vizând tocmai sondarea-i proprie – a ei, a opiniei opiniei pu-



blice – în vederea unei cunoaşteri a diferitelor stări de spirit ale unui grup social la un moment dat" (apud *Dicționarul de filozofie*, Ed. Politică, Bucureşti, 1978).

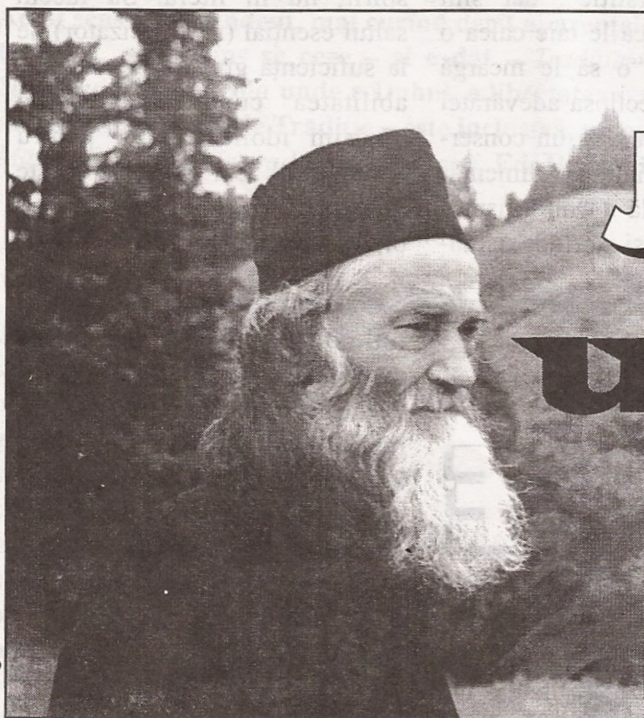
O polilogie întreagă, deci, a "opiniilor" despre opinia însăşi. O sumă de încercări, de fapt, de a explica opinia şi de a o legitima în procesul de cunoaştere şi în dreptul ei de existență în cetate.

Primind-o şi luînd-o însă ca atare, cu toate explicațiile impuse de context, să încercăm acum să ne-o manifestăm şi noi în procesul cunoaşterii, la care oricine are dreptul şi pe care nimeni, de fapt, nu-l poate stânjeni. Şi vom încerca o cunoaştere şi o opinie a noastră asupra lumii în care trăim. Numai că vom "opina" nu conform opiniei publice, oficiale, a nu ştiu cărei instituții de stat sau de partid. Ci, în virtutea drepturilor şi a datoriilor pe care ni le conferă firea în lumea şi societatea în care trăim; drepturi şi datorii însă față de neamul şi identitatea noastră în primul rând. Şi pe care le vom respecta şi îndeplini potrivit aceluiaşi mod al nostru de a vedea şi înțelege lumea; un fel în care datoria față de identitate precumpăneşte asupra oricărei păreri.

Paradoxal ca relație în cadrul procesului de cu noaştere, dar legitim totuşi în ascensiunea spre lumea idealurilor – spre care năzuim, chiar dacă le vom întrezări numai fără a le putea tinge.

Marcel PETRIŞOR

JERTFA uitată



Fotografie de Doru C. Vântu

dialog cu
Părintele Iustin PÂRVU,
stareţul Mănăstirii
"Arh. Mihail şi Gavril" - Neamț

Intelectualii români şi Biserica

Părinte, trei dintre cei mai importanți stâlpi ai națiunii noastre – Familia, Şcoala, Armata – sunt şubreziți de atacurile repetate date asupra lor ani în şir. Azi, asistăm cum Biserica, al patrulea şi ultimul stâlp al neamului, este lovită cu metodă. În fața unor asemenea agresiuni, care amenință însăşi ființa noastră națională, cea mai mare parte a intelectualității române este impasibilă, când nu dă o mână de ajutor agresorilor. Cum ar putea fi treziți intelectualii aceştia, cum ar putea fi aduşi în sau măcar lângă Biserică?

Din păcate, majoritatea intelectualilor noştri sunt călăuziți de principiile materialismului dialectic. E nevoie poate de zeci de ani pentru ca intelectualitatea română să scape de această racilă, ca elita să se regenereze din elementele sănătoase ale neamului, care se nasc, cum am mai spus, din viața spirituală.

Dacă două, trei parohii şi-ar uni forțele şi ar face o şcoală, unde, prin educație, să strângă legătura copiilor cu Biserica, ar fi mai uşor. La şcoala laică, tinerii sunt derutați cu tot felul de materii care ori nu le sunt folositoare, ori sunt de-a dreptul dăunătoare. Foarte puține lucruri învățate în şcolile laice te îndeamnă spre o viață morală.

Astăzi, străinii vin la noi şi îi atrag pe copiii inteligenți, îi duc la şcoli peste hotare, le oferă



burse, ajutoare, îi duc la casele de rugăciune ale unor secte, și-i câștigă de partea lor, pentru că îi construiesc în spiritul lor. În felul acesta pierdem minți foarte valoroase. Noi nu suntem organizați administrativ să putem să îi ajutăm pe cei săraci. Le promitem Împărăția lui Dumnezeu, dar nu reușim să le oferim ceva palpabil, ceva practic aici.

E vorba de misionarism, Părinte...

Misionarismul preoților ortodocși ar trebui îndreptat în această direcție a instruirii și sprijinirii copiilor și tinerilor, căci ei sunt cei care vor lua mâine frâiele țării.

Preoții trebuie să formeze elementele de rezistență contra pornirilor și practicilor satanice, împotriva a tot ce nu este plăcut lui Dumnezeu. La ora actuală nu este de-ajuns să fii un creștin oarecare, ci trebuie să fii în stare să mărturisești credința ta prin jertfă și, la nevoie, chiar cu prețul vieții.

Mi se pare că azi creștinii îl mărturisesc formal pe Hristos.

Nu toți creștinii sunt conștienți de acest mare adevăr care este Hristos. Nu realizăm un lucru esențial: că Hristos este cu noi în toată vremea, și când facem bine, și când facem rău. Și așa va fi până la sfârșitul veacurilor. E nevoie de o trăire adâncă a credinței, e necesar să citim mai des Sfânta Scriptură ...

Mai este posibilă nașterea unei generații revoluționare în sens spiritual?

Desigur. Oricând. Harul lui Dumnezeu nu va lipsi decât atunci când totul va fi pustiit. Însă, atâta vreme cât se va sluji Sfânta Liturghie, cât va exista Biserica lui Hristos, cât va trăi chiar și un singur om credincios, prin acesta, Dumnezeu va continua istoria.

Școala creștină

Părinte, generațiile crescute în timpul comunismului nu au avut parte de o educație religioasă cum se cuvine. Drept urmare, suferă încă de unele tare sufletești. Unii dintre noi încercăm să ne educăm și să-i îndreptăm și pe alții, dar este foarte greu. Cum am putea izbuti mai repede într-o asemenea întreprindere?

Câte ceva se face azi în școală, la orele de religie în special. Preoții mai sunt prezenți în școli și cu servicii religioase. Copiii care caută repere pentru o viață curată, pentru o viață în duh creștin, au unde să le găsească. Însănătoșirea sufletească a unui popor, însă, se petrece într-o lungă perioadă de timp. Gândiți-vă că vreme de 50 de ani, cât am fost sub comuniști, au fost modificate fundamental mentalități, au fost schilodite sufletele românilor, pentru unii poate pentru totdeauna. Cine înțelege că face parte din Biserica vie a lui Hristos și că menirea lui pe pământ este să facă tot ce este posibil, omenește vorbind, pentru a câștiga mântuirea sufletului său, nu poate fi indiferent la căderea morală a unui frate al său întru Domnul. De aceea, cu toții avem datoria de a face ce ne stă în putință spre a ne ajuta semenii să apuce pe calea mântuirii.

Temnițele comuniste - mânăstiri ale mânturii noastre

Trecând la alt subiect, despre care puțini români știu adevărul, spuneți-ne, Părinte, ca unul care ați suferit în temnițele comuniste, cum a fost posibil la un popor creștin așa-numitul "fenomen Pitești"?

Despre Pitești și despre toate închisorile din România – în regimul comunist –, despre toate acele locuri de cazne, de trudă, de osândă, de căderi și de înălțări negândite, aș putea spune că sunt mânăstirile noastre, sunt altarele noastre, unde ne-am ispășit mare parte din păcatele firii omenești. "Fenomenul Pitești", odiosul sistem cinic numit al "reeducării", prin care călăii comuniști au vrut să ne smulgă ultima fărâmă de credință și să ne umilească în ultimul grad, nu este explicabil decât prin prisma păcatelor pe care le-a avut de răscumpărat o generație pentru întreg neamul românesc.

Atunci, de ce atâta indiferență față de aceste veritabile altare de jertfă națională?

În aceste "mânăstiri" subterane au fost date cele mai mari jertfe posibile. Este blamabil că aceste monumente de jertfă și demnitate românească și creștină sunt în continuare folosite drept pușcării pentru deținuți de drept comun sau au fost lăsate în paragină.

Spre pildă, la Aiud, pe povârnișul acela unde au fost îngropați nenumărați deținuți politici omorâți sub tortură sau de boală, pe pământul acela mustind de jertfă s-a construit un gater. Mai mult, sunt cotețe de porci și păsări așezate pe mormintele fără cruce ale acelor oameni. Oriunde te-ai duce, la Gherla, la Pitești, la Sighet, gropile comune ale deținuților politici sunt lăsate sub bălării, fără îngrijire și fără pic de respect pentru jertfa lor. Parcă am fi o țară de barbari. Și nici măcar

atât, căci și barbarii au respect pentru morții lor. Din fericire, mai sunt creștini, mai ales dintre deținuții politici supraviețuitori, care se îngrijesc, acolo unde li se permite, de mormintele unor tovarăși de suferință.

Cine știe câte sute sau mii de trupuri ucise în chinuri se vor fi sfințit din voia Domnului, ca acela al Părintelui Ilie Lăcătușu, dar stau nedescoperite și necinstite.

Să știți că și din această pricină ne bate Dumnezeu, pentru că nu cinstim, nu respectăm, nu recunoaștem jertfa. Ne opunem cu îndârjire descoperirii unor moaște de sfinți români.

Ascetismul nostru, viața noastră monahală, viața creștină românească în acest secol nu se poate concentra decât în centrele de calvar românesc mântuitor, pe Golgotele noastre: la Aiud, Gherla, Pitești și în alte locuri.

A consemnat
Eleodorus ENĂCHESCU



Meditație la SFÂNTA CRUCE

Dumnezeu a făcut pe om într-un mod special: nu numai prin cuvânt, ci l-a modelat din pământ, adică, a pus în el toate elementele universului, pentru a-l face rege al lumii; apoi l-a așezat în paradis, adică într-un loc aparte pe pământ, probabil între Tigru și Eufrat, dându-i toate drepturile cuvenite unui rege al creației și nepunându-i decât o singură interdicție: "Din toți pomii din rai poți să mănânci. Iar din pomul cunoștinței binelui și al răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit." (Facere, 2:16-17)

Adam și Eva au călcat porunca divină și au căzut din starea lor primară și au fost izgoniți din rai.

A fost pomul cunoștinței binelui și al răului un pom real, din care mâncând puteai muri, sau era numai o interdicție, un simbol pe baza căruia omul își putea exersa libertatea totală pe care Dumnezeu i-o dăruise, singura lege pe care omul trebuia s-o respecte?

Părintele Stăniloae spune ca disputa teologică în jurul realității acestui pom este sterilă. Pomul cunoștinței era simbolul legii vechi, care conștientiza păcatul, dar care nu mântuia. În clipa în care Adam a mâncat, a înțeles că încălcase singura lege care i se impusese de către Creator și l-a cuprins frica. De atunci, toată inocența lui de copil a fost maculată. De atunci, inocența lumii, a omenirii, se recâștigă prin strădanie și asceză, prin preluarea crucii lui Hristos – crucea spirituală – prin care ne mântuim. Pomul din rai este simbolul crucii: acest pom rodea fructe și acțiunea primului om – Adam cel Vechi – legată de fructul pomului a dus la căderea noastră și la adversitatea universului față de noi.

Regalitatea noastră a fost descoronată, am căzut din starea paradisiacă.

O legendă pioasă creștină spune că, după izgonirea primilor oameni din Paradis, toate au căzut din frumusețea lor divină. Numai copacul din care Adam și Eva mâncaseră era acolo, mândru și drept, uriaș în bătrânețea lui, amintind oamenilor care deveneau tot mai răi, de legea pe care trebuiau s-o respecte. Atunci Dumnezeu a hotarât să piardă lumea prin potop, dar a găsit printre ei un om drept – pe Noe și



ai lui – pe care a decis să-i salveze din moarte. Și a poruncit lui Noe sa facă o corabie din pomul greșelii, pentru el și pentru ai săi, ca și pentru vietățile lumii. Noe a făcut întocmai, a trecut cu bine prin potop și, când apele s-au retras, corabia a rămas pe muntele Ararat. Toți oamenii știau de ea și așteptau momentul în care corabia se va pogorî de pe munte spre binecuvântarea celor care respectau poruncile divine.

După mulți, foarte mulți ani, au mai venit niște ploi care au schimbat cursul apelor. Aceste ploi au smuls corabia de pe munte, au târât-o prin diverse fluvii, zdrobind-o de stânci, până a ajuns în apele Iordanului.

Oamenii știau lemnul corăbiei și fiecare a luat câte o scândură sau o grindă.

Mult mai târziu, când Iisus a fost prins și condamnat la moarte prin răstignire, un tâmplar evreu și-a adus aminte ca mai avea o grindă din corabia lui Noe și s-a gândit să facă din ea crucea pe care Înșelătorul acela să fie răstignit. A adus crucea gata făcută. Iisus a purtat-o pe umerii Săi, atât cât L-au ținut puterile, apoi a dus-o Simon Cireneanul și El, Fiul lui Dumnezeu, a fost înălțat pe cruce.

Legenda mai spune că pe locul unde crucea a fost înfiptă, pe Golgota, este centrul lumii și că acolo se află osemintele lui Adam, pe care se sprijină capătul din pământ al crucii.

Poate că această legendă nu are o justificare istorică. Poate că faptele nu s-au petrecut așa. Pentru mintea noastră rațională pare imposibil. Dar din punct de vedere simbolic, din punctul înțelegerii mistice a faptelor, lucrurile sunt perfect adevărate. Pomul raiului purta fructele legii, ale dreptății juridice, ale sancțiunii. Din acest punct de vedere, pomul a dus la pierderea noastră.

Dar în acțiunea de salvare din potop, pomul cunoștinței a devenit lemnul salvator pentru cei care s-au conformat legii lui Dumnezeu. Noe și ai săi au scăpat de înecul general, salvând omenirea viitoare.

Dar corabia a avut un destin mai înalt: prin crucea făcută din grinzile ei, copacul cunoștinței binelui și al răului a adus mântuirea întregii lumi, prin sângele vărsat de Mântuitorul pe cruce.

Atunci s-a întemeiat, în mod mistic, Biserica lui Hristos în lumea aceasta, iar la Pogorârea Sfântului Duh, Biserica devine văzută, intră în istorie.

Pomul din rai purta fructele cunoașterii și al conștientizării păcatului. El simbolizează legea veche care putea salva fizic, dar nu avea har, nu mântuia; corabia este simbolul bisericii care ne scapă din furtunile păcatelor acestei lumi, dar această corabie nu putea duce omenirea mai departe decât pe vârful unui munte, unde trebuie să aștepte încetarea furtunii, prin porunca Mântuitorului care ceartă valurile și furtuna: "Și El, sculându-Se, a certat vântul și a poruncit mării: Taci! Încetează! Și vântul s-a potolit și s-a făcut liniște mare." (Marcu 4: 39)

Crucea făcută din pomul din paradis este mântuitoare căci pe ea s-a vărsat sângele răscumpărător al Lui Hristos. Ea este spaimă pentru diavoli și pentru cei păcătoși, ajutătoarea celor care o cheamă în ajutorul lor. Ea este lemnul însuflețit și vița care poartă strugurele cel copt care dă vinul cel tainic, prin care venim de la moarte la viață.

Fructul pierzării din mijlocul raiului, prin care omenirea a căzut în moarte, se preface în apa cea vie care izvorăște din cel Ce dă viață tuturor, în vinul tainic al împărtășirii cu Hristos, Noul Adam: "Căci precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia." (1Cor.15: 22)

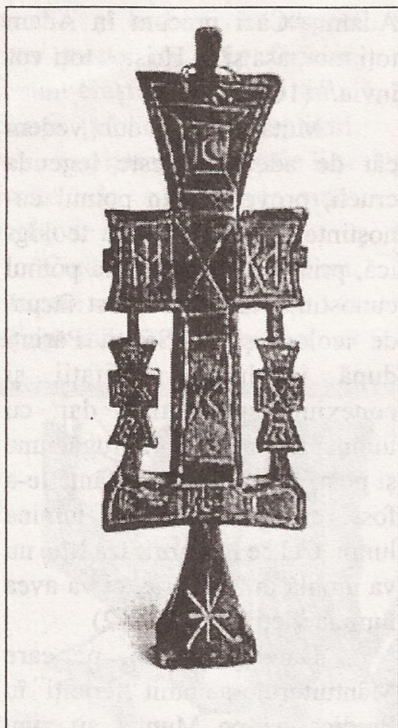
Mutându-ne în duh, vedem cât de adevărată este legenda crucii, provenită din pomul cunoștinței din rai. Relația teologică, prin simbolism, de la pomul cunoștinței la cruce a fost făcută de teologi și de Sfinții Părinți după îndelungi meditații și conexiuni speculative, dar, cu lumina Domnului, prin rugăciune și post, această relație sfântă le-a fost revelată: "Eu sunt lumina lumii. Cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții" . (In. 8: 12)

Dar cei simpli, pe care Mântuitorul i-a numit "fericiți" în Predica de pe Munte, au avut lumina dintru început, adeverind prin aceasta cuvântul lui Iisus că cei curați cu inima vor vedea pe Dumnezeu.

"Lumea vrând a o mântui, Împodobitorul lumii la dânsa S-a pogorât în chip de negrăit și, întrupat fiind, Crucea a suferit și pentru noi, pe toate ca noi le primește; pentru aceasta, și izbăvindu-ne pe noi, de la toți aude: Aliluia!" (Acatistul Sfintei Cruci, Condac 10)

Să încheiem meditația noastră despre Sfânta Cruce cu cel mai frumos imn adresat ei, de către Sfântul Apostol Pavel în *Epistola Întâi către Corinteni*, un imn la fel de frumos și înălțător ca și imnul înălțat dragostei de către același Apostol, în capitolul 13 al aceleeași epistole: "Cuvântul crucii este, pentru cei ce pier, nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu.

Căci scris este: Pierde-voi înțelepciunea celor înțelepți și știința celor învățați o voi nimici. Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este întrebătorul acestui veac? Au n-a dovedit Dumnezeu nebună înțelepciunea



lumii acesteia?

Căci de vreme ce, întru înțelepciunea lui Dumnezeu, lumea n-a cunoscut prin înțelepciunea ei pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred, prin nebunia propovăduirii." (1 Cor. 1: 18-21)

Într-adevăr, iubiții mei, să ne uităm la înțelepții lumii acesteia, care de două mii de ani, se străduiesc să-L dovedească pe Dumnezeu de mincinos, negând adevărul Sfintei Scripturi și diavolul, care este inspiratorul lor, îi încurcă în propriile lui minciuni și în adevărurile lor "stiințifice", care sunt numai jumătăți de adevăr, ceea ce este mai mult decât o minciună întreagă.

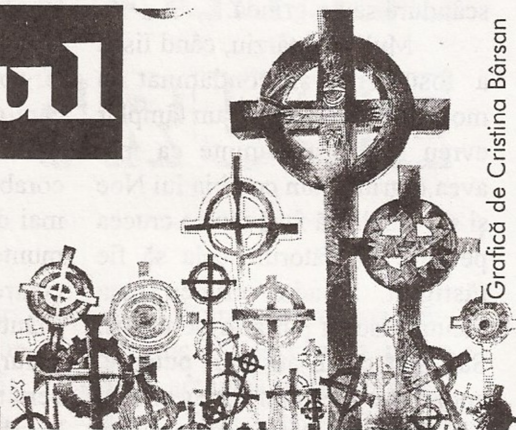
Și ei cad din treaptă în treaptă, tot mai jos și otrăvesc sufletele oamenilor și promovează păcatul ca pe un lucru natural, împingând omenirea pe făgașul violenței, al uciderilor în masă, al destrăbălării și al pierzării.

Ei nu văd că Dumnezeu a binevoit să ne mântuiască pe noi, cei ce credem, prin nebunia propovăduirii.

A Lui fie slava, cinstea, puterea și închinăciunea, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Pr. Gheorghe CALCIU-DUMITREASA

Holocaustul culturii creștine



Grafică de Cristina Bârsan

Literatura creștină dispărută definitiv din circuitul public după 1947

Unul dintre tezaurele inestimabile ale creștinismului românesc antebelic (creștinism alungat în catacombe și cimitire de statul ateu comunist) l-a constituit numărul impresionant de biblioteci creștine. „Ateismul militant de stat" a distrus cu ferocitate orice fond de carte creștină aflat în mii de biblioteci particulare sau publice. Au fost tolerate, în anumite orașe mari, doar câteva „biblioteci de stat" cărora cenzura comunistă le-a impus „epurarea ideologică" și faimoasele fonduri de carte „S" (secret). În rest tot ceea ce a însemnat carte creștină, revistă, ziar sau publicație religioasă, broșuri populare, în colecție sau tiraj de masă, a fost confiscat, distrus sau dispărut fără urmă.

Astfel se poate spune că a fost desființat un adevărat patrimoniu național de carte creștină. Astăzi, cu greu mai pot fi descoperite, prin anticariate sau unele biblioteci personale exemplare din edițiile unor cărți dispărute poate pentru totdeauna.

Urmarea acestui „holocaust cultural anticreștin" e evidentă. Teologi, clerici, scriitori, apologeți, predicatori, profesori sau publiciști, ziariști și gânditori creștini – autori ai unor tratate, cărți, studii și articole care intraseră în circuitul cultural al valorilor național-creștine între anii 1860-1947 (deci aproape 100 de ani de publicistică și cultură ortodoxă românească) – au dispărut fără urme din cultura și viața românească.

A descrie, într-un sumar



documentar dimensiunile acestui „holocaust cultural anticreștin", este imposibil. Rămâne în sarcina istoricilor, a teologilor și a bunilor creștini de a recupera și reactualiza, în cultura creștină de azi, autori și cărți fără de care gândirea ortodoxă românească nu-și poate recăpata vitalitatea și combativitatea - altfel spus, *puterea de viață*. În acest documentar de presă, structurat în trei părți, vom exemplifica o serie de nume de autori uitați, din galeria marilor gânditori creștini români și o serie de cărți și lucrări care în epoca interbelică figurau obligatoriu în orice bibliografie referitoare la viața acestui neam. Apoi, vom da o serie de autori și cărți care s-au aflat la „Fondul S" al Bibliotecii Centrale „M. Eminescu" din Iași (fond redat circuitului public în 1990). În sfârșit, vom aminti autori și cărți din fondul de carte de teologie ortodoxă de la Cernăuți, existent în mai multe biblioteci care au fost distruse de regimul sovietic, după pierderea Bucovinei de Nord.

O seamă de autori au fost consacrați prin valoarea operelor scrise, pentru care editurile de carte creștină din epocă își disputau dreptul de publicare și tipărire (să enumerăm doar editurile *Mărgăritarele lumii*, *Sfarmă-Piatră, Cugetarea, Tipografia Cărților Bisericești, Tipografia Dacia Traiana, Tipografia Bucovina I.E. Torouțiu, Porunca vremii* sau editurile Episcopiilor și Mitropoliilor B.O.R. și ale marilor mănăstiri). Mulți dintre acești autori deschiseseră drum în domenii ce abia își înfiripau dreptul la existență într-o cultură laică ostilă Bisericii și Ortodoxiei. Gândirea creștină încerca să cucerească spiritual România Mare, adică o lume în care creștinismul își pierdea, progresiv, legătura cu filosofia, cu morala, cu etica, cu știința, cu politica, iar neamul românesc se vedea amenințat din toate direcțiile de ateism, cosmopolitism, sectarism, materialism, apostazie.

Vom cita, așadar, în documentarul nostru în special autori



care au lăsat importante cărți și studii de cultură creștină, mai ales în privința apologeticii, misionarismului, moralei și eticii, naționalismului creștin. Fie și simpla lectură a titlurilor editate poate da imaginea diversității tematice (probleme sociale, culturale, politice și naționale) dezbătute din perspectiva creștin-ortodoxă.

Dacă – printr-o minune – parte din acești autori ar fi reeditați, după o miraculoasă redescoperire și recuperare a cărților lor, Biserica Ortodoxă ar redescoperi multe soluții salvatoare pentru problemele grave cu care este confruntată în prezent lumea românească. Fiindcă din punctul de vedere creștin, se știe, problemele de ieri sunt și cele de azi și cele de mâine, adică lupta cu necredința, cu apostazia și cu păcatul.

Pentru o lectură mai eficientă, am grupat autorii pe diverse tematici care ni s-au părut a fi mai de interes.

Literatura creștină dispărută definitiv din circuitul public după 1947:

BISERICĂ și STAT:

Prof. univ. N.Gr. Popescu-Prahova: 1) *Raportul dintre Stat și Biserică*, Chișinău, 1936; 2) *Creștinism și Națiune. Patrie și Religiune*, Buc. 1941; Părintele Nicolae, *Ne piere Neamul*, 1936; Seria de volume cu titlul *Probleme actuale în Biserică și Stat,* editată de Consiliul Central Bisericesc, Buc., 1936 (cuprinde conferințe ale clericilor, teologilor și ale unor intelectuali, ținute la Fundația „Dalles", 25 ianuarie – 26 martie 1934, București); Prof. dr. D. Stănescu, *Viața religioasă la români și influența ei asupra vieții publice*; Sofia Ștefan Mateș, *Credința religioasă ca factor de disciplină și solidaritate națională*, Sibiu, 1941; Pr. C. Morariu, *Mântuirea Neamului nostru*, Cernăuți, 1926;

PEDAGOGIE ORTODOXĂ; MISIONARISM:

Pr.prof. Isidor Pașcan, *Iisus Hristos, cel mai perfect și strălucit model pentru predicatorul bisericesc*, 1906; Pr. prof. Al.N. Constantinescu, *Nu neglijați copiii!*, Buc., 1937; Dionisie Făgărășeanu, *Tânărule, ție-ți zic, scoală-te! Îndemnuri creș-tinești către tineretul de azi*, vol. I, II, Sibiu, 1933; Prof. dr. Mureșeanu: 1) *Școala creatoare*, Vatra Dornei, 1927; 2) *Cartea sub Icoană*, Iași, 1937; Dr. Simeon Mehedinți, *Rolul învățătorului laic în educația morală religioasă a tinerimii*, Cernăuți, 1936; 2) *Predicile și trăirile religioase ca mijloace de educație religioasă și morală*, 1934; Pr. Gh. Paschia, *Tineri biruitori*,

Buc., 1941; Pr. dr. N. Terchilă, *Evanghelia în Scoala*, Sibiu, 1935; Prof.univ.dr. C. Mihăilescu, *Problema educației tineretului* (Bibl. "Apostolul"), Buc., 1938; C. Așiminei, *Religia și sufletul copiilor,* 1936; Pr. A.C. Cosma, *Hristos și tineretul*, Galați, f.d.; Pr.St.R. Lungu, *Fericirea tineretului și Societatea Sf. Gheorghe*, Arad, f.d.; Prof. Elisabeta Mănescu, *Educația prin Iisus Hristos*, Buc., 1940.

MORALA SOCIALĂ, MORAVURI:

Prof. dr. Dom. Spânu, *Suferințele sociale și Hristos*, Cernăuți, 1925; T. Isaia, *Criza*



familiei românești, Stări alarmante în lumina cifrelor, Buc., 1938; Episcop Policap P. Morușca, *Căsnicia creștină,* Arad, f.d.; Pr. prof. Caius Turicu, *Casa fără Dumnezeu*, Arad, f.d.; Pr. D. Voniga, *Mizerie, boală, crimă și de-generare sau alcoolismul și urmările lui*, 1940; Iuliu Maior, *Cărticica mirilor*, *Cărticica soților căsătoriți* (Bibl. "Bunului Creștin"); Pr. Grosu Pavel, *Căsătoria vremurilor noastre*, Buc., 1938; *Avortul și lipsa de prunci* (Bibl. "Poporul credincios"), Buc., 1939; Pr. Ioan N. Ionescu, *Artă și pornografie*, Buc., 1929.

BISERICA și POLITICA. IDEOLOGIILE ANTICREȘTINE:

Buzea N., *Socialismul și crestinismul social*, Chișinău 1926; Diac. Gh. Dam. Ciocan, *Lumini ce trebuiesc aprinse*, Buc., 1935; G. Cordun, *Etica creștină și socialismul*, Buc., f.d.; P.F. Alexandru, *Biserica și Comunismul*, Huși, 1937; Prof. Vl. Burjacovschi, *Împotriva frontului antireligios*, Chi-șinău, 1931; Pr. G. Ciuperca, *Clerul și politica. Sectarismul, o primejdie pentru Stat și neam*; Pr. dr. D.C. Dron, *Cooperația, Creștinismul și Criza*, Buc., 1937; *Ordinea creștină în lume*, Buc., 1937; Pr. dr. G. Banilevici, *Tulburătorii bisericii*, Cernăuți, 1921; *În contra doctrinelor socialiste și pseudo-liberale*, 1911; *Așa numita democrație*, Cernăuți, 1913; *Ce greutăți poate întimpina o luptă ideală?*, 1912; Prof. dr. Dumitru Neda, *Bolșevism și Creștinism*, Buc., f.d.; Anton Pecuraru, *Democrația creștină în lupta cu autocrația burgheziei capitalismului și cu comunismul*, 1936; G. Dimitriu, *Comunism, Iudaism, Francmasonerie*, Buc., 1937.

CREȘTINISMUL și FILOSOFIA:

Const. Gaiculescu, *Creștinismul, doctrină utopică?*, Buc., 1928; R. Seisanu, *Filosofia și Creștinismul*, Buc., 1938; Nicolae Balca, *Criza spirituală modernă și cauzele ei*, 1934; Pr. V. Godeanu, *Filosofia religiei după Maurice Blondel. Aspecte din problemele filosofiei creștine în gândirea contemporană*, Rm. Vâlcea, 1935; Pr. V. Runcanu, *Sufletul omenesc este o realitate distinctă de corp*, Rm. Vâlcea, 1933; Prof. dr. Gh. Tetu, *Problema vieții în filosofia modernă*, Mănăstirea Cernica, 1938; Pr. Vicenție Șimiganovschi, *Evoluționismul și depravaționismul*, Cernăuți, 1912.

CREȘTINISMUL și ȘTIINȚA:

Al. I. Alexandrescu, *Originea și evoluția spiritului științific*, Buc., 1927; P. Sergescu, *Creștinismul în fața științei*, Buc., 1932; Pr. prof. Al. N. Constantinescu, *Biblie și Știința*, Brăila, 1924; Pr. A.C. Cosma, *Biblia și Știința*, Adjud, 1928; Pr. I. Sachelarescu, *Problema miracolului creștin în fața criticii științifice*, Buc., 1932; Pr. C. Morariu, *Dogmatica poporală - Dumnezeu, lumea și omul*, Cernăuți, 1910; Prof. dr. Clementie C. Popovici jr., *Caracterul și pozițiunea dreptului bisericesc în organismul științelor,* Cernăuți, 1890; Pr. prof. C. Nițescu, *Influența Creștinismului asupra Dreptului*, Târgoviște, 1932.

(va urma)

Silviu ALUPEI





CĂRȚI CU rost

Răzvan Codrescu,
Teologia sexelor și taina nunții

Cartea, subintitulată "O introducere ortodoxă în antropologia conjugală", a ieșit de sub tipar de curând la Ed. Christiana.

Conține și un inedit *Acatist al Sfântului Arhanghel Rafail* – vindecătorul celor bolnavi, călăuzitorul călătorilor și ocrotitorul nunții și al dragostei conjugale – întocmit, după toate canoanele, de către Răzvan Codrescu.

"Dintr-un dat firesc și dintr-o problemă între altele, sexualitatea a devenit o obsesie a lumii contemporane. (...) Grija exagerată – ceea ce va să zică: prioritară, iar adesea chiar exclusivă – a omului față de propriul trup și de funcțiile



imediate ale acestuia este rezultatul consecvent al unui lung proces de despiritualizare inaugurat de antropocentrismul și de naturalismul păgânizant al Renașterii, trecând prin ateismul și prin materialismul pretinsei Epoci a Luminilor (Aufklarung), pentru a ajunge la formele de perversiune și degenerare curente în lumea de azi" – susține autorul în cuvântul introductiv.

Gabriel Constantinescu,
Gâlceava anticomunistului cu lumea



Gâlceava anticomunistului cu lumea. Cronica unui deceniu de tranziție (1991 - 2001), apărut la Ed. Christiana (2002), este o selecție din editorialele și comentariile publicate de autor în revista *Puncte cardinale*, al cărei director este. Se reconstituie astfel, prin prisma unei viziuni critice de dreapta, traseul sinuos al unui deceniu de istorie românească. Deși politicul este punctul generator și dominant al discursului, el este conformat în adâncime de o înaltă rigoare morală.

Scrisul lui Gabriel Constantinescu – fost deținut politic – conține o întreagă doctrină de dreapta.

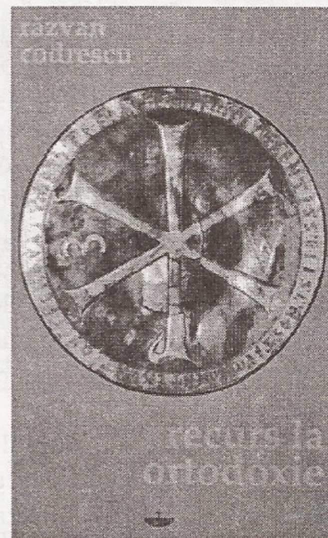
*** *Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința mărturisitoare*

Crestomație comentată, apărută tot la Editura Christiana (2002), în acest an, sub îngrijirea neobositului redactor șef Răzvan Codrescu. Volumul poartă drept motto un citat din dr. Paulescu, revelator pentru personalitatea celui evocat: "A demonstra existența unei cauze prime a vieții, imateriale, unice și infinit înțelepte – iată limita sublimă la care ajunge fiziologia. Această cauză primă este Dumnezeu. Omul de știință nu se poate deci mulțumi să zică: *Credo in Deum* (Cred în Dumnezeu). El trebuie să afirme: *Scio Deum esse* (Știu că Dumnezeu există)."

Cartea vine în prelungirea "Anului Paulescu" - 2001, când s-au împlinit 70 de ani de la moartea dr. Nicolae C. Paulescu și 80 de când acesta a descoperit insulina. Și își propune o introducere lămuritoare și accesibilă în gândirea filosofico-științifică a marelui savant creștin, precum și în biografia sa.

Răzvan Codrescu,
Recurs la Ortodoxie

Răzvan Codrescu a adunat între copertile acestui volum (Ed. Christiana, 2002) o bună parte din articolele și eseurile cu tematică religioasă pe care le-a publicat după 1990. În aceste texte, autorul a încercat să răspundă, dinluăuntrul



Ortodoxiei, provocărilor lumii de azi, fără a ambiționa să fie un "original". Cartea, respirând în liniile de forță ale tradiției dogmatice, are o firească notă personală, pe care autorul recunoaște că nu a ținut să o estompeze, ci doar să o pună într-o perspectivă cuminecătoare.

Republica Moldova

sau agonia unei construcţii statale eşuate

Privită cu simpatie la începutul anilor '90 de către opinia publică românească, Republica Moldova a reuşit, într-un deceniu de existenţă, un traseu de neanticipat. De la emancipare culturală şi politică la agresivitate internaţională şi export de insecuritate. Tentaţiile deviant-naţionaliste ale fiecărei conduceri politice de după dezmembrarea URSS au condus le inhibarea resurecţiei sentimentului firesc (pro-)românesc şi la crearea unei false identităţi naţionale (moldoveneşti), dublată de revigorarea brutală a naţionalismului minorităţilor (rusă, găgăuză, ucraineană).



Ambiţia unei construcţii statale noi, impulsionată de perpetuarea intereselor moscovite în regiune sau de asigurarea favorurilor pentru o putredă elită politică, nu a fost însoţită şi de eficienţa unor guverne cu reale capacităţi de management. După o agonie de zece ani, putem vorbi astăzi despre eşecul statului moldovenesc. Republica Moldova este azi un stat cu structuri corupte şi mafiote, care exploatează sălbatic o populaţie ajunsă la limita deznădejdii şi a supravieţuirii.

"Realizările" ultimului guvern de nuanţă comunistă au definitivat dezastrul spiritual. Oficializarea limbii ruse, intenţia de introducere a Istoriei Moldovei, bătălia juridică dusă de guvern cu Mitropolia Basarabiei, promovarea unui proiect administrativ atipic pentru o Europă democrată şi declararea românilor drept minoritate (etnie "diferită" de moldovenii majoritari) echivalează cu un război dur, neoficial, contra României.

Într-o ţară în care minorităţile (găgăuzi, ucrainieni) preferă limba rusă limbii oficiale (moldoveneşti), iar copiii privesc fascinaţi, de la vârste fragede, la posturi precum *Cartoon Network* şi *Discovery*, traduse doar în ruseşte, opţiunea anti-românească pare firească. Dincolo de Prut, mesajul unionist nu a găsit nici un ecou, iar pierderea identităţii naţionale nu este resimţită ca atare. Naţionaliştii de duzină au călăuzit o populaţie pauperă, cu mari carenţe de cultură civică şi politică, către o identitate distinctă, utopică şi ucronică - moldovenismul. Ultimul naţionalist intrat "în top", Iurie Roşca, nu a izbutit să traseze o linie clară pro-românească şi finalmente unionistă. Roşca s-a remarcat în schimb prin promovarea unui pro-occidentalism care anulează ideea alipirii la România. Agitând obsesiv drapelul luptei antiruseşti şi anticomuniste, el năzuieşte către





culegerea tuturor meritelor politice ale opoziției. Insistă pe această nouă și falsă identitate, refuznd colaborarea cu intelectualii care simt cu adevărat românește.

Un inamic la Est

Constatăm că, în urma conlucrării generoase a pseudo-elitei politice basarabene, România împarte la Est o graniță comună cu un stat inamic. Situația Republicii Moldova a fost înrăutățită nativ de poziționarea între două state mai puternice, ambele având valențe culturale complementare. Impactul actorilor externi a fost atât de dur încât pretenția de independență a Chișinăului se înscrie în domeniul ridicolului. Ancorată într-o zonă gri (spre negru), Basarabia se zbate într-un jalnic colaps economic.

O simplă comparație de date statistice provoacă doar compasiune pentru „independenții" dintre Prut și Nistru. La venitul pe cap de locuitor, Moldova atinge 326$, rămânând nu numai în urma altor state estice (România – 1600$), dar și în coada listei fostelor republici sovietice (Georgia – 555$, Ucraina – 640$, Lituania – 3000$). În ceea ce privește investițiile străine directe, Moldova a atins în sfârșit 100 milioane $, la distanță suficientă însă de Ucraina - 600 milioane $, Estonia - 241 mil.$ sau Lituania-355 mil.$.

Război la orizont

Realitatea anului 2002 ne oferă o perspectivă sumbră: Moldova e un stat ratat, cu performanțe aproape nule, în care există puternice fricțiuni între grupurile etnice componente, unde se constată lipsa liberalizării economice, unde ideea de justiție și ordine aduce a parodie. În termeni de gndire politică democratică, ne întrebăm și noi: este cetățeanul moldovean satisfăcut de serviciile publice furnizate de stat (în numele responsabilului contract social al lui Rousseau) în domenii precum educația, sănătatea, securitatea personală, justiția, cadrul economic?

Confruntat cu colapsul instituțional și ideologic intern, statul moldovean procedează la un transfer emoțional de priorități către probleme inventate la cerere. Opțiunea construcției unui stat federal (în care minoritățile pot șantaja centrul) este o problemă internă și dacă cetățenii nu sunt deranjați de faptul că această formulă consfințește imixtiunile externe slave în treburile republicii, această chestiune nu face obiectul interesului vecinilor. Dar exportul de insecuritate și inamiciția față de alte state sunt probleme care tind să inflameze întreaga zonă.



Dacă ne-am obișnuit, conform teoriei politice, ca nașterea unui stat să genereze războaie, nu ne putem acomoda totuși cu trecerea de la războiul cald (Transnistria) la cel rece. O dată cu înrăutățirea situației interne a Moldovei, autoritățile de la Chișinău au renunțat la diplomație și au avut ieșiri agresive la adresa României, înfierând "internaționalismul" nostru în fața forurilor europene. Încercarea de transfer în plan extern a nemulțumirii populare interne e o practică ușor de deconspirat astăzi. Guvernul Tarlev și-ar concentra mai bine energia, generată de banii Moscovei și întreținută cu vin de Cricova, către soluții economice.

Datoria publică: două miliarde de dolari

În 2001 s-a produs încercarea Republicii Moldova de

aderare la Uniunea Rusia-Belarus. În plus, se continuă procesul de aderare la piața comună a CSI și s-a trecut cu hotărâre la controlul prețurilor. Pentru asemenea inițiative geniale, FMI a stopat asistența financiară, periclitând posibilitățile de furt ale clasei politice. Datoria statului a atins două miliarde de dolari, adică 80% din totalul veniturilor anuale ale țării.

Acest tablou al eșecului construcției statale moldovenești întregește ideea că Republica Moldova este o amenințare la adresa stabilității regionale. Posibilitatea izbucnirii unui nou război fierbinte pe Nistru, exodul provocat de populația sărăcită către vecini, agresivitatea față de București și promovarea unui model politic cu înclinații totalitare nu sunt motive de liniște în zonă.

Ciocnirile confesionale și etnice, atestarea spațiului ca un paradis al tranzitului de droguri, de carne vie și arme, precum și slăbiciunea statului moldovean, invită la nesfârșite intervenții străine. Receptând insecuritatea exportată de Chișinău, Bucureștiul nu se poate declara decât siderat de explozia anti-românismului la Est de Prut.



Permanenta blamare a Rusiei permite Moscovei să acuze România de infiltrare și organizare a demonstrațiilor anticomuniste, în situația în care partea română nu-i controlează defel pe agitatorii stradali. României nu i-a mai rămas decât decenta soluție de blamare a totalitarismului de catifea și posibilitatea de a insista pentru întronarea democrației.

Când se va descompune R. Moldova?

De vreme ce criterii politice arhicunoscute ne indică slăbiciunea statului moldovean, ne întrebăm când se va petrece descompunerea sau, ca soluție alternativă, realipirea (subterană) la structurile economice și politice ale fostei metropole bolșevice?

În Republica Moldova observăm problematica standard a imaturității statale: violențe politice, poliție politică, conflicte majore privind ideologia organizațională a statului (comunism versus democrație), lipsa de coerență în identitatea națională, control guvernamental asupra *mass-media*, nerespectarea drepturilor cetățenești și imixtiuni externe.

Ca în mai toate statele slabe, guvernul de la Chișinău are un înalt nivel de preocupare față de amenințările interne (opoziția, minoritățile, structuri administrative secesioniste) și nu reușește să creeze un consens politic și social suficient de puternic pentru a elimina folosirea pe scară largă a forței. Acest fapt ne arată că relația stat-cetățean este primul element care atentează la dimensiunea internă a securității naționale.

România imperialistă

Deoarce ideea de stat este artificială în cazul Moldovei, guvernele cheltuiesc importante resurse pentru menținerea unei limite acceptabile a coeziunii. Totuși, instituțiile guvernamentale constituind ele însele principala amenințare la adresa masei indivizilor, securitatea națională internă aproape că încetează să mai aibă un conținut.

În această conjunctură, guvernul dorește să-și asigure legitimitate, printr-un truc politic, identificându-se cu statul și susținând că apără cetățenii de pericole externe. Cultivarea ideii amenințării externe ca mijloc de a menține un nivel ridicat al coeziunii interne poate reuși, în cazul Moldovei, doar cu riscul imaginării României drept stat imperialist și agresor. În acest mod, un guvern antinațional și lucrând spre exploatarea inumană a propriilor cetățeni, vrea să capete o legitimitate pe care nu o merită.

Implicată în problema Basarabiei din motive național-istorice, România tinde în mod firesc să lupte (măcar cultural și spiritual) pentru protejarea românismului și a românilor de dincolo de Prut.

În condițiile haosului din statul moldovean și ale afirmării spațiului nistrean ca zonă de maxim interes pentru Rusia, Bucureștiul poate fi prins într-un vârtej al evenimentelor care să-i pericliteze imaginea în ochii populației basarabene cu trăire românească.

Petru ROIBU



Altfel despre Basarabia



Nu vreau să dezvolt aici o istorie a nevoii de Basarabia. Îndrăznesc doar să pun accentul pe o realitate, care este relevată de o aparent banală discuție cu un student basarabean. L-am întrebat pe omul meu ce părere are despre revenirea Basarabiei la patria-mamă, România. Mi-a răspuns, deloc tulburat, parcă așteptându-se la o astfel de abordare, că basarabenii (numiți în ultima vreme și cu obstinație *moldoveni*) nu vor unirea cu țara. Ei acceptă cel mult o refacere a Moldovei Mari, din vremea lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Ce nu le place la România ? – am fost curios să aflu. "România este în Europa, dar în coada ei, asta nu ne place" – a venit replica. Junele basarabean s-a arătat apoi intrigat de București, oraș pe care majoritatea basarabenilor îl consideră o metropolă bizantină de un mahalagism inacceptabil, înapoiată și pe nedrept mândră. Lucru, care, din păcate, vrem, nu vrem, trebuie să-l recunoaștem. Băiatul din Republica Moldova îmi spunea că s-a simțit mai bine într-un oraș "rece" ca Suceava sau într-unul molipsit de metehnele Occidentului ca Aradul.

Ce limbă se vorbește la Chișinău? – am vrut să aflu. Rusa. Ca în toate orașele mai răsărite de pe celălalt mal al Prutului. Marile firme rusești își au sediile aici, și fac și jocul lingvistic, odată ce fixează regulile celui economic. Nu-ți găsești slujbă dacă te pune păcatul să-ți vorbești propria limbă, româna. În plus, cei mai mulți cetățeni moldoveni de etnie rusă trăiesc la oraș, influențând astfel și modul de adresabilitate, adică cel în limba rusă.

"Moldovenește" se mai vorbește doar prin sate. Limba română este văzută uneori ca semn al înapoierii, mai ales printre tinerii proveniți din căsătorii mixte. Trebuie să ținem cont că "elita" vorbește rusește. Nimeni nu are nici o legătură cu țările anglofone, nicicum cu cele francofone. Iar România e departe. Prea departe.

Rusia exercită o fascinație bolnăvicioasă, dacă nu de-a dreptul diavolească, asupra tineretului basarabean. În Rusia, după opinia tinerilor basarabeni, se trăiește foarte bine. În plus, rușii sunt de o vitalitate debordantă în opoziție cu plictiseala și oboseala fizică a occidentalilor, de care, se pare, ne-am molipsit și noi.



Dacă România ar fi de o prosperitate săritoare în ochi, poate că basarabenii ar deveni mai interesați de originile comune. Sigur, nici puțină demnitate națională n-ar fi de prisos. Până atunci, avem la îndemână mijloace culturale pentru a întări identitatea națională a românilor basarabeni și pentru a-i face să simtă că suntem frați. Dialogul cultural întreținut cu profesionalism și pasiune, sprijinirea acțiunilor culturale de anvergură ale basarabenilor ar putea contribui în mod semnificativ la reapropierea românilor aflați de o parte și de cealaltă a Prutului.

Radu BĂLAȘA



Democratic, pre democrație călcând



Grafică de Marius Adumitroaiei

În ultimii doi ani, am auzit deseori vorbindu-se despre "dictatura" PSD în România. Nu am luat în serios aceste afirmații până la consumarea unor evenimente recente. Închiderea licenței postului de televiziune OTV, de pildă, m-a făcut să cred că timpurile cenzurii comuniste nu sunt doar amintire. Dacă unui post de televiziune i se poate retrage licența brusc și pe baza unei motivații șubrede, înseamnă că orice este posibil în România. Nu mai este decât un pas până ce ziariștii vor fi închiși pentru delict de opinie.

OTV, țapul ispășitor într-un război politic

OTV nu era nici pe departe un model de profesionalism sau de bunăcuviință. Fapt pentru care și audiența sa era modestă. Doar emisiunea lui Dan Diaconescu era vizionată cu interes de un număr important de români. Și mai ales pentru că, pe lângă oameni ai Puterii, în studio aveau acces și liderii opoziției. De fapt, era singura televiziune care menținea echilibrul în această privință.

Culmea este că în emisiunea din 10 septembrie (folosită drept pretext pentru închiderea OTV), Corneliu Vadim Tudor a avut o prestație mai aproape de normal decât se manifestă în revista sa sau, uneori, de la tribuna Parlamentului. A vorbit de bine intrarea României în NATO, i-a vorbit de bine pe evrei, ceea ce altă dată combătea… Sigur, i-a înjurat cât a putut pe unii oameni politici. Dar atacurile sale la adresa acestora nu pot trece drept dovezi de xenofobie, antisemitism etc.

În plus, nu mi se pare corect ca un realizator de emisiuni să fie considerat responsabil pentru afirmațiile unui om politic. Dacă trebuia să dea cineva socoteală pentru declarațiile făcute acela era CV Tudor.

O altă nedreptate a fost comisă de o parte presei, care încearcă să acrediteze ideea că OTV era televiziunea PRM.

Motivul real al măsurii îndreptate împotriva OTV este altul: liderul PRM este foarte slobod la gură, iar OTV era singurul post de televiziune care îi permitea să-și difuzeze mesajul. El acuză în stânga și în dreapta necontenit. Iar politica sa de contestare este pe placul unui număr de români în creștere. "Tribunul" l-a acuzat, la 10 septembrie, pe Adrian Năstase că s-a îmbogățit pe spinarea românilor nevoiași și că și-a construit case și palate sfidând electoratul care l-a propulsat în fruntea treburilor țării. Mai mult, Vadim a vorbit de o apropiată ruptură între premier și președintele Ion Iliescu, ceea ce a umplut paharul și a provocat reacția dură a ambilor vizați.

Golemul a scăpat din zăbală

Antioccidentalismul PRM, greu camuflat în declarații politice dar răzbătând pătimaș în paginile "României Mari", ușurează misiunea PSD, care acum vrea să doboare "Golemul" pe care l-a născut și care i-a scăpat din mână. PRM și CV Tudor le-au folosit foarte bine lui Iliescu & Co: aliat al PDSR în vremea "patrulaterului roșu" (legislatura 1996-2000), sperietoare în alegerile din 2000. Și încă ar mai putea fi întrebuințați. Numai că, în vâltoarea evenimentelor, Vadim a înțeles că nu poate rata o șansă uriașă și poate unică: aceea de a avea puterea absolută. Și atunci a întors armele împotriva stăpânului, a mușcat mâna care l-a hrănit și a încercat să-și facă piedestal din molozul rămas de pe urma "dărâmării" PSD. PSD a răspuns la lovitură cu lovitură. Fără OTV, blocajul mediatic împotriva lui CV Tudor și a partidului său este perfect. Căci Vadim a făcut, mai demult, o greșeală în care persistă: a lovit în presa care îl critica. Și toată presa îl critica.

Dacă astăzi PSD ar decide



scoaterea în afara legii a PRM, acțiunea ar fi motivată în interior prin nevoia de curățare a extremismului autohton, pentru ca România să fie primită în structurile euro-atlantice. Iar dinspre Occident se vor auzi aplauze frenetice.

Evident, există și riscul ca eliminarea PRM din viața publică să-l facă mai tentant.

O necunoscută: reacția opiniei publice

Revenind, ceea ce este inadmisibil în această luptă PRM-PSD, este eludarea și chiar încălcarea regulilor democratice. Retragerea abuzivă a licenței de emisie pentru OTV constituie o astfel de încălcare a democrației.

Ca să nu mai vorbim că măsura – dictată de putere și asumată de Consiliul Național al Audiovizualului – poate avea un efect invers. Gruparea lui CV Tudor, în sine blamabilă din mai multe motive, va apărea drept victimă și nu este exclus ca pe acest fond să crească mai mult în sondaje.

Extremist sau nu, ne place sau nu, partidul condus de Vadim are dreptul la un loc pe scena politică. Nu punându-i pumnul în gură poate fi învins în chip democratic, ci arătându-i defectele în contrast cu binefacerile de care sunt capabili ceilalți actori politici. Dacă sunt. Căci cauza dezvoltării PRM - altfel nășit de Ion Iliescu și Petre Roman în scop diversionist - rezidă tocmai în jaful național, abuzurile și celelalte fărădelegi patronate de actuala Putere.

Opinia publică va reacționa cu siguranță, mai devreme sau mai târziu, într-un fel sau altul la o dublă agresiune venită dinspre PSD asupra dreptului la libera exprimare și asupra unui partid parlamentar (care, din nefericire, reprezintă opțiunea a 25% dintre români).

Principiile democrației trebuie respectate și atunci când îți sunt favorabile, și atunci când ți se par potrivnice.

Mihai NEGRU

P.S.

Că închiderea OTV nu este un accident o demonstrează recenta cerere a președintelui Ion Iliescu de modificare a Legii Rompres (Agenția Națională de Știri) în sensul ca jurnaliștii de la această instituție media să fie obligați să-și dezvăluie sursele.

Un alt motiv de îngrijorare: Legea privind accesul la informațiile publice nu este respectată de nici o instituție a statului.

Tirania se face simțită atunci când suprimă libertatea de expresie.

Pruncii, artiștii și TINEREȚEA VEȘNICĂ

În urmă cu vreun an, când efectele legii transplantului de organe, în vigoare prin 1998, intraseră deja în cotidiana serie a „atrocelor fapte diverse" servite din plin consumatorilor de *horror-news* gen Antena 1, o nouă ispravă a „halatelor albe", și mai sacrilegă, se pregătea tehnic și propagandistic să-și înceapă cariera: laboratoarele americane programau uciderea în serie a unor embrioni umani recoltați din avorturi sau obținuți *in vitro,* pentru prelevarea așa-numitelor *stem-cells* (celule-tulpină, sau celule-matriță), ale căror proprietăți miraculoase de regenerare a unor țesuturi distruse, inclusiv a celulelor nervoase, făgăduia o cerere de piața extrem de profitabilă. Ceea ce s-a și întâmplat. Încă înaintea definitivării acestei biotehnologii de ultima oră, au început să sosească din toate unghiurile... lumii civilizate solicitări febrile. Se înțelege că ele proveneau și provin din partea unor persoane de vârsta a treia cu o situație materială extrem de solidă sau a unor „infirmi de lux".

Bineînțeles că noua și epocala descoperire științifică a polarizat pro și contra comunitatea internațională. Ca de obicei, spiritul hollywoodian s-a manifestat în toată splendoarea utopiei lui, decomplexat și fără scrupule. Bunăoară, „supermanul" Cristopher Reeve. Sărman actor! – l-am



Grafică de Marius Adumitroaei



putea deplânge pe vechiul refren... Voinic, cu alură de Mr. Univers, s-a dorit aidoma eroului întruchipat în film, un fel de extraterestru venit de departe pentru a-i „salva" pe bieții muritori ai Terrei de scadențele destinului individual, transgresând legile pământești. Dar ironia soartei a făcut ca, în violent contrast cu isprăvile nemaivăzute de pe ecran, acest actor să cadă de pe cal (sau cu avionul, după o altă variantă), suferind un grav accident care-l ține paralizat de ani de zile într-un cărucior. Astfel că, fără să mediteze la *hybris*-ul atitudinii lui, îndată ce a auzit de miraculoasele celule, n-a ezitat nici un moment să ceară președintelui Bush jr. să treacă peste propriile scrupule morale, peste opoziția Papei Ioan Paul al II-lea (cu care acesta s-a întânlit pe 23 iulie 2001), ba chiar peste calculele electorale, întrucat, după cinismul propriilor sale calcule, credincioșii catolici nefavorabili acestor cercetări ar reprezenta o minoritate insignifiantă în raport cu ierarhia catolică, care se opune de fapt. Și, ca de obicei în astfel de luări de poziție, a trecut la șantajul sentimental referindu-se la acele „milioane de vieți omenești care pot fi salvate".

Dacă ar fi să schițăm o reacție în fața entuziasmului fără frâu al lumii științifice și, iată, artistice, față de falsele argumente umanitare (cei doi vectori de presiune ai „opiniei publice" în astfel de cazuri), ar trebui să precizăm că:



Grafică de Marius Adumitroaei

Viața omului nu este „salvată" prin astfel de practici, ci prelungită. „Re-crearea" membrelor pierdute (care, de altfel, n-a trecut de stadiul experimental) nu implică neapărat și reactivarea lor. „Milioane de vieți" înseamnă, pe de altă parte, mii și zeci de mii de homunculi sacrificați de noii ucenici vrăjitori pe altarul... umanitarismului. Într-o lume a drepturilor, dreptul la viață al foetusilor este complet nesocotit, suspendarea moralei funcționând parcă „din oficiu", ca și cum o existență aflată la începutul „carierei" de om ar justifica păcatele unor biografii uzate, datorate, la urma-urmei, unei istorii personale. Sau nu mai suntem răspunzatori pentru faptele noastre bune și rele?

Îngăduirea acestei practici va încuraja „prostituarea biologică": serii de mame care, în perspectiva unor substanțiale tarife, vor fi gata să-și specializeze fiziologia reproducerii pe funcția de „incubator" de celule-matriță.

Este întristatoare sofistica biologilor, care se străduiesc din răsputeri să ne asigure că embrionul de două săptămâni (care trebuie „cules" de celule) nu reprezintă viață, ci un „fenomen celular". Iată o civilizație gerontocratică (în statele occidentale proporția grupei de vârstă de peste 60 de ani este majoritară) ce-și prelungește viața avid, hrănindu-și țesuturile degenerate cu materialul genetic al progeniturilor ei. Această nouă sacrificare a pruncilor de către Irozii putrezi de bani este mai mult decât revoltător de inumană; este anti-teistă. Înfiorătoare este imaginea oștirii de embrioni aliniați morții, *foetus zum tode*, menite să „astupe" în nivelul carnal păcatele noastre. Tot mai puține conștiințe sunt dispuse să înteleagă că bolile noastre, neputințele noastre, infirmitățile noastre nu sunt altceva decât păcatele noastre.

Florea TIBERIAN

Romfest XXI Consiliul Director:

București
Secretar general,
ing. Nicu Butnaru,
e-mail: romfest@romfest.org
tel: 0723.504.807
tel/fax: 021.778.53.61

Șefi ai filialelor Romfest XXI

Iași
prof. drd. Mihail Albișteanu
e-mail: iasi@romfest.org

Bacău
col. (r) Cozma Lucinschi
e-mail: bacau@romfest.org
tel: 0234. 180.180

Galați
prof. drd. Cătălin Maghiar
e-mail: galati@romfest.org
tel: 0721.412.360

Prahova
ing. Vlad Oprea
e-mail: prahova@romfest.org
tel: 0722.391.276

Brașov
jr. Dragoș Gladcă
e-mail: brasov@romfest.org
tel: 0744.153.388

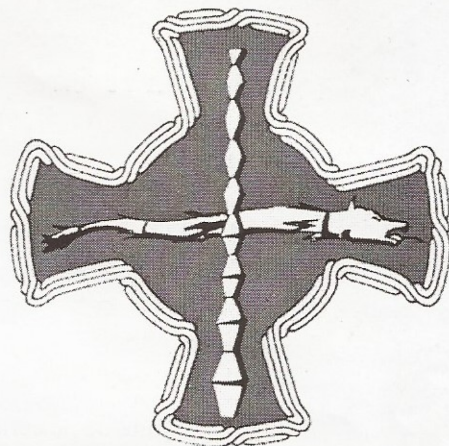
Reprezentanți teritoriali ai Romfest XXI

Neamț
Claudiu Ungureanu
e-mail: neamt@romfest.org
tel: 0745.771.897

Vaslui
prof. Virgil Lupu
e-mail: vaslui@romfest.org
tel: 035.42.41.52

Sibiu
Marius Săraru
e-mail: sibiu@romfest.org
tel: 0269.237.387

Cluj
jr. Florin Chiver
e-mail: cluj@romfest.orgtel: 0723.059.992



Cum puteți să ne spijiniți

Iată cum pot să ne ajute cei care nutresc aceleași idei ca noi:

- Aderând la asociația Romfest XXI.
- Donând bani (lunar sau punctual), obiecte sau consumabile pentru revistă.
- Efectuând expertize în domeniile circumscrise scopului nostru.
- Oferindu-se pentru a face alte servicii organizației.
- Contribuind la o cât mai largă difuzare a revistei ***Rost.***
- Punând un banner al organizației pe site-ul lor pe Internet.
- Vorbind în cât mai multe cercuri despre scopul și acțiunile Romfest XXI.
- Participând la dezbaterile din forumurile de pe pagina noastră pe Internet.

Cei care doresc să se implice în acțiunea de afirmare a identității naționale, de recuperare și promovare a valorilor tradiționale, de consolidare a unei elite care să ofere soluții la problemele societății românești de azi, ne pot contacta:

- prin e-mail: romfest@romfest.org
- prin telefon: 0723.504.807
- prin poștă: C.P. 62, Oficiul Poștal 66, București.

Semnul organizației

Romfest XXI are ca semn distinctiv o cruce închipuită dintr-o frânghie bizantină de culoare aurie, având în centru, pe fond verde, o altă cruce, formată din coloana infinitului și steagul dacic. Crucea este în primul rând simbolul *jertfei,* iar frânghia bizantină indică *dreapta credință.*

Coloana infinită reprezintă *aspirația spre absolut*, dorința de desăvârșire și devenirea pe verticală a neamului. Drapelul dacic – capul de lup cu trup de șarpe – arată *originea neamului românesc* și vechimea sa bimilenară. Pe de altă parte, capul de lup este simbol al voinței, tenacității și dârzeniei dacilor, în vreme se șarpele este simbol al *înțelepciunii* omenești.

Auriul este culoarea *divinității,* iar verdele semnifică *tinerețea* și *renașterea spirituală*, asemănătoare, într-un alt plan, cu redeșteptarea naturii la viață, primăvara.

---

rost
manifest românesc

Abonamente

Abonamentele se fac trimițând un mandat poștal (în care specificați citeț numele, adresa completă și perioada de abonament) pe numele Nicu Butnaru, Aleea Potaisa nr. 2, bl. M4, sc. A, ap. 32, sector 6, București.

Prețul unui abonament: ● 3 luni: 45.000 lei ● 6 luni: 90.000 lei ● 12 luni: 180.000 lei.

Pentru abonații din străinătate abonamentul este de 11 Euro sau 11 USD pe an. Taxele poștale sunt incluse în preț.

Rost: cuvânt, rațiune, sens, ordine

În latină, rostrum însemna "deschizătură", "cioc", "plisc", "bot". Mai târziu, în latina populară, a început să însemne și "gură" în general (inclusiv gură omenească). În romana veche, sub forma *rost*, a fost moștenit cu acest din urmă înțeles (*n-avea rost ca să grăiască; a lăsat cu rost de moarte* etc), păstrat astăzi doar în câteva expresii de largă răspândire (*a învăța pe de rost, a lua la rost*) și stând la baza verbului *a rosti* ("a spune din gură, cu voce tare; a formula un gând"). Pe această linie semantică au mai apărut derivatele *rostire, rostitor* etc. Poate și sub influența grecescului *logos*, care înseamnă deopotrivă "cuvânt", "rațiune", "știință", dar și "vorbire", "gură", "exprimare", *rost* a evoluat și el spre înțelesul "rațiune", "sens", "tâlc", "noimă", "scop", cu care se folosește astăzi în mod curent (*a avea sau a nu avea rost, a da de - sau a găsi - rostul unui lucru, a pune rost - adică ordine - în lucruri, a-și face un rost pe lume sau în viață* etc). Așa a apărut verbul *a rostui* ("a da sens", "a pune ordine"), cu derivate ca *rostuire, rostuitor* etc. Cuvântul a evoluat, așadar, în direcția spiritualizării înțelesului său. Constantin Noica era de părere că traducerea cea mai bună a primei propoziții din Evanghelia după Ioan ("La început a fost Cuvântul...") ar fi, în românește, "La început a fost Rostirea...", pentru că *rostul* sau *rostirea* stau cel mai aproape de bogăția de sensuri a cuvântului grecesc din original: *logos*. Creat prin *Rostirea* (Cuvântul, Verbul) divină, omul este el însuși, spre deosebire de toate celelalte ființe din lumea văzută, făptură *rostitoare* (înzestrată cu grai, cu vorbire, deci și cu gândire), dar și *rostuitoare* (care poate înțelege ordinea și poate face ordine ea însăși, care are sens superior și poate da sens lucrurilor). Omul are *un rost* dat de Dumnezeu, dar uneori caută să-și facă singur *alt rost*, după mintea lui. În orice caz, starea cea mai rea a omului este aceea de *a-și pierde rostul* (orice rost), de a *fi fără rost* pe lume. Iar cel mai mare serviciu care poate fi făcut omului (individual sau comunitar) este de a-i ajuta *să-și (re)găsească rostul*.

Revista ***Rost*** își propune tocmai acest obiectiv la nivelul lumii românești, care în comunism și-a pierdut *rostul (rosturile)* și care trebuie să se redescopere pe sine, în primul rând prin recursul la tradiție.

